

TÜRKİYE SİYASAL DURUM ARAŐTIRMASI

“ 29 MART YEREL SEÇİMLERİNİN ARDINDAN ”

ARAŞTIRMA GRUBU

Prof. Dr. Özer SENCAR Dr. Sıtkı YILDIZ

MAYIS - 2009

MetroPOLL Stratejik ve Sosyal Arařtırmalar Merkezi A.Ő.

Cinnah Caddesi No: 67/18 06680 Çankaya/ANKARA

Tel: (312) 441 4600 Faks: (312) 441 7490

www.metropoll.com.tr

SUNUŞ

Bu araştırmanın temel amacı; 29 Mart 2009 tarihinde yapılan yerel seçimler sonrasında halkın seçim sonuçlarına bakışını ortaya koymaktır. Ayrıca; ekonomik krizin etkileri, CHP’nin son dönemlerde yürüttüğü siyasal açılım politikalarının yansımaları bu araştırmanın konularıdır. Son olarak ise, her ay olduğu gibi bu ayki araştırmamızda da AB, en beğenilen ve güvenilen lider ile hayattan memnuniyet konuları da araştırılmıştır.

Bu araştırma; Adana, Ağrı, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, Mersin, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Niğde, Ordu, Samsun, Trabzon, Van ve Zonguldak’ı içeren 30 ilin merkez ilçe/ilçeleri, diğer ilçeler ve köylerinde (kent-kır nüfusu) **08-15 Mayıs 2009** tarihleri arasında toplam **1270 kişi** ile yapılmıştır. Araştırma cinsiyet, yaş, il ve illerdeki merkez ilçe/ilçeler, taşra ilçeleri ve köy kotaları uygulanarak, **0,95 güven sınırları** içinde **+/- 2,75 hata payı** ile gerçekleştirilmiştir.

CATI yönteminde; örnekleme belirlenen illerin il merkezlerindeki, diğer ilçelerindeki ve köylerindeki bütün telefon numaraları ayrı ayrı havuzlarda toplanmış ve bu havuzlardan örneklem sayısı kadar telefon numarası tesadüfi olarak bilgisayar programı yardımıyla çekilmiştir. Hazırlanan anket formundaki sorular, deneklerle bilgisayar destekli online veri toplama mimarisi ile telefonla bire bir görüşülerek doldurulduktan sonra döküm ve kodlama işlemleri tamamlanmış, bulgular bilgisayar analizine tabi tutulmuştur. Bilgisayar analizinden sonra elde edilen veriler tablolaştırılmış ve tabloların yorumunu içeren bir sonuç raporu hazırlanmıştır.

Prof. Dr. Özer SENCAR

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	1
İÇİNDEKİLER.....	2
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

SEÇİM SONUÇLARI	11
1.1. Son Yapılan Yerel Seçimde İl Genel Meclisi İçin Hangi Partiye Oy Verdiniz?	12
1.2. Bugün Bir Milletvekili Seçimi Yapılsa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?.....	13

İKİNCİ BÖLÜM

SEÇİM SONRASI SEÇMENLERİN GÖRÜŞLERİ	14
2.1. Son Seçimin En Kazançlı Partisi Sizce Hangisidir?	15
2.2. Son Seçimin En Çok Kaybeden Partisi Sizce Hangisidir?	16
2.3. Son Seçimde İl Genel Meclisi İçin Oy Verdiğiniz Partinin Aldığı Sonuçtan Memnun Kaldınız mı Kalmadınız mı?	17
2.4. Sizce AK Parti'nin Yerel Seçimde Türkiye Geneline Oylarının Azalmasının En Önemli Sebepleri nelerdir?	18
2.5. Sizce AK Parti'nin Oy Kaybı Bundan Sonra Devam Eder mi, Yoksa Toparlanıp Oyunu Tekrar Artırabilir mi?	22
2.6. Neden AK Parti'ye Oy Verdiniz?	23
2.7. Neden CHP'ye Oy Verdiniz?	24
2.8. CHP'nin Yeterince Başarılı Olmamasının En Önemli İki Sebebi nedir?.....	25
2.9. Neden MHP'ye Oy Verdiniz?	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÜNDEM	27
3.1. AK Parti Hükümetinin Bugüne Kadar Ekonomik Krizi, Doğru ve Etkin Bir Şekilde Yönettiğine İnanıyor musunuz?	28
3.2. Ekonomik Kriz, Sizin Hayatınızda ne Kadar Etkili Oldu?	30
3.3. Ekonomik kriz, oy verdiğiniz partiyi belirlemenizde etkili oldu mu?.....	31
3.4. Tayyip Erdoğan'ın Seçim Propagandası Sürecindeki Konuşma Tarzı ve Siyaset Üslubunu nasıl Değerlendiriyorsunuz ?	32
3.5. Güneydoğu Anadolu'da Oylarını Artıran DTP, Bölgenin Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Sorunlarını Çözebilir mi?	34

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SEÇMENLERİN SEÇİM SONRASI CHP HAKKINDAKİ GÖRÜŞLER	35
4.1. Sizce CHP'nin İstanbul'da Yaptığı Siyasal Açılım ve Değişimler Samimi midir?	36
4.2. CHP, İstanbul'da Yaptığı Siyasal Açılım Ve Değişimi, Türkiye Geneline Yaygınlaştırmalı mıdır?.....	37
4.3. CHP'nin Mevcut Yönetimi, İstanbul'da Yaptığı Siyasal Açılım ve Değişimleri Türkiye Geneline Yayabilir mi?	38

BEŞİNCİ BÖLÜM

DİĞER GÜNDEM KONULARI	39
5.1. Yaşadığınız Tüm Şartları Dikkate Aldığınızda Hayatınızdan ne Kadar Memnunsunuz?	40
5.2. Genel Olarak Düşündüğünüzde Türkiye İyiyeye Doğru mu Gidiyor, Yoksa Kötüye Doğru mu Gidiyor?	42
5.3. Yaşayan Türk Siyaset ve Devlet Adamları Arasında En Beğendiğiniz Kişi Kimdir?	44
5.4. Mevcut Siyasi Parti Liderleri İçerisinde En Çok Güvendiğiniz Lider Hangisidir?	47
5.5. Bugün Türkiye’nin Avrupa Birliği Üyeliği İçin Halk Oylaması/Referandum Yapılsa Oyunuz ne Olur?	49
5.6. Genel Kurmay Başkanı İlker Başbuğ’un gazetecilerle basına açık toplantılar düzenlemesi hakkındaki düşünceniz nedir?	51

ALTINCI BÖLÜM

ARAŞTIRMA BÖLGELERİ VE ÖRNEKLEM	52
6.1. Araştırma Örnekleme İlleri	53
6.2. Örneklemin Demografik Özellikleri	54
6.3. Görüşülen Kişinin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri	55

YÖNETİCİ ÖZETİ

GİRİŞ

Demokratik yönetimlerin temel ilkesi seçimlerdir. Seçimler hem mevcut siyasal aktörlerin gösterdiği performansın halk nezdinde değerlendirilmesini sağlar, hem de siyasal hayata bir dinamizm katar. Her seçimde geniş kitleler, bir yandan geçmişin hesabını çıkarırken, diğer yandan da geleceğe dair umutlarını tazeler.

Türkiye 1947 yılında çok partili siyasi hayata geçti ve o günden bu yana çok sayıda seçim yapıldı. Bütün seçim süreçlerinde, siyasal alandaki partiler ciddi tartışmalar içine girdiler. Geçmişte bu tür tartışmaların ana eksenini “sağ-sol” ayrımı oluştururken, son dönemlerde yapılan seçimlerde tartışmalar daha farklı konular üzerinde cereyan etmeye başladı.)

Özellikle 2002 seçimleri ile birlikte siyasal gündemimize hızlı bir giriş yapan AK Parti ve bu partinin kurduğu hükümetler, artık sağ-sol tartışmalarını bir kenara bırakmamıza ve yeni paradigmalara siyasal tartışmalar yapmamıza vesile olmuştur. Her ne kadar da kadrolarının çoğunluğu milli görüş çizgisinden oluşmuş olsa da, yeni bir siyaset ve yeni bir anlayışla politikalar üretmeye çalışan bir kadro Türk siyasal hayatına yerleşmiştir. Son seçimlerle birlikte artık AK Parti, Türki siyasetinin yerleşik bir aktörü haline gelmiş ve tabir yerindeyse siyasetin merkezine oturmuştur.

Hem öncesinde hem sonrasında 29 Mart seçimlerinin gündeminin başat konusunu, AK Parti’nin bu seçimlerde göstereceği performans teşkil etmiştir.) Seçim öncesinde bu partinin % 50 oy oranını aşip aşamayacağı konuşulurken, seçim ertesinde ise tartışmaların odağına AK Parti’nin oy kaybına ve bu kaybı yaratan nedenlere kaymıştır.Hiç şüphesiz, diğer muhalefet partilerin aldıkları oylar ve özellikle DTP’nin Güneydoğu’da yakaladığı başarı da seçim sonrasında gündeminde önemli konu başlıkları olmuşlardır ama AK Parti’nin elde ettiği sonuçların tartışılmasına daha bir öncelik ve önem verilmiştir.

Bu durum, Türkiye siyasetinde “AK Parti ve diğerleri” biçiminde özetlenebilecek ikili bir yapıyı tahkim etmiştir. Nitekim son seçimde % 8 gibi azımsanmayacak bir oy kaybı yaşamasına rağmen AK Parti, halen birinci partidir ve karşısında güçlü bir iktidar alternatifi de bulunmamaktadır. Böylesi bir olgu, yakın dönemlerde bir tek Özal ile karşımıza çıkmış ve 80’li yıllara damgasını vurmuştu.

Tıpkı Özal iktidarları döneminde olduğu gibi Erdoğan iktidarları döneminde de liberal ve kısmen sol aydınlar AK Parti hükümetlerine desteğini vermeye devam etmektedir. Bunun üç önemli nedeninin olduğu söylenebilir: ilki ve en önemlisi, bu dönemlerde Türkiye’deki özgürlük alanlarını genişleten ve demokrasinin standartlarını yükselten adımların atılmış olmasıdır. İkincisi, yapılan ekonomik

icraatlarla ekonomik kalkınmada ve halkın refah seviyesinde meydana gelen artışlardır. Üçüncüsü ise, bu iki liderin diğer liderlere nazaran halka çok daha yakın olmaları ve geleneksel devlet ideolojisiyle örtüşmemeleridir.

Özal’ın Cumhurbaşkanı olmasıyla birlikte bitiş çizgisine hızla yaklaşan ANAP, bugün artık ismi bile zikredilmemeye başlayan bir parti konumuna gelmiştir. İleride AK Parti’nin de sonunun ANAP gibi olup olmayacağını yakın tarih bize gösterecektir. Bugünün siyaset biliminde Türkiye’nin 80’li yılları Özallı yıllar olarak anılıyorsa, bu Özal’ın Türk siyasetine kazandırdığı yeni soluk, yeni açılımlar ve yeni siyaset yapma tarzından kaynaklanmaktadır. 2000’li yılların Erdoğanlı yıllar olarak anılıp anılmayacağına ise yine AK Parti ve genel başkanı Erdoğan karar verecektir.

29 Mart seçimlerinin üzerinden 40 gün geçtikten sonra gerçekleştirilen bu araştırma; halkın seçim sürecinde ve seçim sonrasındaki siyasal davranış kodlarını ve algılarını anlamaya yönelik bir çabadır. Aşağıda alt başlıklar halinde araştırma bulgularının yorumları verilmiştir.

Son Seçim ve Bugün Seçim Olsa...

Pek çok siyaset bilimci ve araştırmacı için sürpriz sayılabilecek oy oranlarının ortaya çıktığı son seçimde, AK Parti seçimin en fazla konuşulan partisi olmuştur. Seçimlerin üzerinden yaklaşık 40 gün sonra gerçekleşen bu araştırma sonucuna göre; kararsızlar ve protesto oyları dağıtılacak olursa, seçim sonuçlarına göre partiler arasında henüz ciddi bir oy kayması gözlenmemektedir.

Kazanan ve Kaybeden Parti

29 Mart seçiminin hem en çok kazanan hem de en çok kaybeden partisi AK Parti olmuştur. En kazançlı partidir çünkü, ilk girdiği 2002 seçimlerinden bu yana her defasında birinci parti olmayı başarmıştır. Dahası AK Parti, bugün Türkiye’nin her bölgesinden oy alabilen tek siyasal parti konumundadır. Diğer partilerin tamamı belli bir bölgeye sıkışmış ve diğer bölgelerde bir varlık gösteremezken, AK Parti Türkiye’nin her yerinden oy alabilmeyi başaran tek partidir. Ak Parti, Türkiye’nin 81 ilinde de % 20’nin üzerinde oy almış, böylece oy tabanını bütün Türkiye sathına yayabilmiştir.

Ama AK Parti aynı zamanda son seçimde en çok kaybeden partidir, çünkü 22 Temmuz seçiminden sonra 8 puan civarında oy yitirmiştir. Ak Parti’nin bir önceki yerel seçimlerde elde ettiği % 42’den az oy alması ve bilhassa psikolojik bir baraj olarak nitelendirilen % 40’ın altına düşmesi, AK Parti’deki kaybı son derece önemli bir hale getirmiştir.

Partinizin Aldığı Oy Oranından Memnun musunuz?

%37 civarında seçmen, seçim sonucu oy verdikleri partinin aldığı oy oranından memnun olmadığını belirtmektedir. En yüksek oranda memnuniyetsizlik sırasıyla

DP, MHP, DSP ve CHP’li seçmenler tarafından ifade edilmektedir. AK Parti her ne kadar önceki seçime göre 8 puan civarında oy kaybı yaşasa da, bu partiye oy verenlerin %70,5’i seçim sonucunda partilerinin aldığı oy oranından memnun kaldıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçları hem muhalefet hem iktidar açısından bir değerlendirmeye tabi tutmak gerekir: Muhalefet partilerine mensup seçmenlerdeki yüksek rahatsızlık oranı, artık bu seçmenlerin sadece AK Parti’deki oy düşmesiyle mutlu olamayacağını gözler önüne sermiştir. Belki Ak Parti’nin oy kaybı onları nispeten rahatlatmıştır ama partilerinin bir türlü ciddi bir iktidar namzeti olacak kadar oy alamaması bu seçmenleri rahatsız etmektedir.

İktidar partisine ilişkin sonuçlar ise, AK Parti seçmeninin, parti yöneticilerinden daha mutedil bir haleti ruhiye içinde olduklarına da delalet eder. Seçim öncesinde özellikle AK Partili yöneticilerin bazı demeçleriyle beklentiler çok abartılmış ve Ak Parti için başarı çitası çok yükseltilmişti. Nitekim bundan dolayıdır ki, Başbakan Erdoğan seçim gecesi yaptığı ilk açıklamada sonuçlardan tatmin olmadığını açıkça ifade etmiştir. Ama AK Parti’li seçmen daha gerçekçi bir beklenti içinde olduğundan, partisinin aldığı sonuçtan memnun olduğunu belirtmiştir.

AK Parti Neden Oy Kaybetti?

Seçim sonucunda hem en çok kazanan hem de en çok kaybeden bir parti olan AK Parti’nin reel olarak bir önceki seçime göre oy oranının düşmesinin nedeni olarak, seçmenler bariz şekilde ekonomik faktörlere atıfta bulunmaktadır. ‘Kriz bizi teğet geçecek’ tartışmalarının hemen arkasında yapılan seçim sonuçlarına göre, iktidar partisinin oy kaybında birinci sırada ekonomik krizin etkisi görülmektedir. Daha sonra ise, yine ekonomik krize bağlı olarak artan işsizlik oranı ve ekonominin iyi yönetilememesi gelmektedir. Bu üç faktörün toplam etkisi %41’dir. AK Parti’nin oy oranındaki azalmaya sebep olarak, yolsuzluk iddiaları, laiklik endişesi, terör ve Ergenekon davası gibi siyasal faktörler ise daha arka sıralarda gözükmektedir.

AK Parti’nin Oy Düşüşü Devam Eder mi?

2002 yılından bu zamana kadar 4 seçimde birinci parti olmasına karşın ilk kez oylarında düşüş yaşayan AK Parti’nin bundan sonraki seçimlerde de oyunun düşüp düşmeyeceği konusunda parti ayrımı olmaksızın seçmenler birbirine yakın oranlarda görüş belirtmişlerdir. AK Parti’li seçmenlerin %21,1’i, CHP’li seçmenlerin %70,5’i ve MHP’li seçmenlerin de %61,2’si ise iktidar partisindeki oy kaybının devam edeceğini düşünmektedir. 2002 yılından bu zamana kadar 4 seçimde birinci parti olmasına karşın ilk kez oylarında düşüş yaşayan AK Parti’nin bundan sonraki seçimlerde de oyunun düşüp düşmeyeceği konusunda muhalefet partilerinin seçmenleri birbirlerine yakın oranlarda görüş belirtmişlerdir. CHP’li seçmenlerin %70,5’i ve MHP’li seçmenlerin de %61,2’si ise iktidar partisindeki oy kaybının devam edeceğini düşünmektedir. AK Parti’li seçmenlerinde ise bu oran %21,1’i’dir.

Katılımcıların eğitim seviyesi yükseldikçe AK Parti’nin oy kaybının devam edeceğine olan inanç da artmaktadır. Ayrıca, erkekler kadınlara göre daha yüksek oranda bu düşüşün devam edeceğini belirtmişlerdir. Meslek gruplarına göre ise; işçi, emekli, öğrenci, küçük-orta işletme sahibi ticaret erbabı ve işsiz kesim %50’nin üzerinde AK Parti’nin oy düşüşünün devam edeceğini öngörmektedirler.

Parti Tercih Nedenleri

Oy verme davranışının pek çok nedeni vardır. Bunlardan en önemlileri ekonomik ve ideolojik nedenlerdir. Son yapılan seçimin bir yerel seçim olması aday faktörünü de ön plana çıkarmıştır. Araştırma bulgularına göre; AK Parti’nin tercih edilmesinde hükümetin icraatlarının beğenilmesi birinci neden olarak görülmektedir. Tayyip Erdoğan’ın liderliğini beğendiğinden dolayı AK Parti’ye oy verdiğini belirtenlerin oranı ise azımsanmayacak orandadır (%9,5). Buna karşın; CHP’ye oy verip kendi partilerini yeterince başarılı bulmayanların %37,5’i bu başarısızlığın faturasını Genel Başkan Deniz Baykal’a fatura etmektedir. AK Parti, CHP ve MHP’nin kendi seçmenleri tarafından tercih edilmesinde ‘ideolojik’ etken ilk sıralarda yer alırken, muhalefet partilerine oy verme nedenlerinden birisi de iktidar partisinden memnuniyetsizliktir. Oy verme davranışını önemli derecede etkileyen unsurlardan biri olan adayların beğenilirliği faktörü, CHP ve MHP’de ikinci sırada yer alırken, bu faktör AK Parti’de ancak 5. sırada yer almaktadır.

Ekonomik Kriz İyi Yönetiliyor mu?

Hükümetin en çok eleştirildiği konuların başında ekonomik krizi tam olarak algılayamaması ve iyi yönetememesi gelmektedir. Teğet geçecek, bizi en az seviyede etkileyecek, krizi fırsata dönüştürebiliriz ve kriz sürtünerek geçiyor gibi sözlerden sonra her geçen ay artan işsizlik oranları halkın da birinci gündemini oluşturmaktadır. Seçim sonuçlarına göre oy oranlarını da etkilediği anlaşılan krize karşı hükümetin tavrı halkın tepkisini çekmektedir. Ocak 2009 tarihinde gerçekleştirdiğimiz araştırma ile karşılaştırıldığında 3 puan civarında düşüş olsa da katılımcıların %49,3’ü iktidar partisinin ekonomik krizi hala doğru ve etkin bir şekilde yönetemediğine inanmaktadır. AK Parti’ye oy veren seçmenlerin %17,3’ü de bu görüşe katılmaktadır. Ayrıca; yüksek eğitimli kesim, işçiler, emekliler, öğrenciler ve işsizler yüksek oranlarda hükümetin ekonomik krizi etkili bir şekilde yönetemediği görüşündedirler.

Ekonomik Krizin Etkileri

Katılımcıların günlük yaşamında ve siyasal davranışında ekonomik kriz algısı incelendiğinde; yalnızca %21,7’lik bir kesim günlük yaşamında ekonomik krizden etkilenmediğini belirtmiştir. Meslek gruplarına göre incelendiğinde; krizin en fazla etkilediği kesimler ise başta işsizler olmak üzere, sırasıyla küçük ve orta ölçekli ticaretle uğraşanlar, ev hanımları, emekliler ve işçilerdir. Son seçimde oy verirken

ekonomik krizin etkisini az veya çok dikkate alanların oranı ise %50’dir. Yine %50 civarında katılımcı yukarıda ifade edildiği gibi hükümetin ekonomik krizi yeterince iyi yönetemediği kanısındadır.

Başbakan’ın Üslubu

Başbakan Tayyip Erdoğan’ın alışılmışın dışında bir siyasi üslup ve konuşma tarzına sahip olması, özellikle de muhalefet tarafından sıkça eleştirilen bir konu olagelmıştır. Başbakan’ın Davos’taki üslubu halkın büyük kesimi tarafından onaylansa da seçim sürecindeki siyasi üslubu ve konuşma tarzı %50 civarında onaylanmamaktadır. AK Parti’li seçmenlerin de %21,1’inin Başbakan’ın siyasi üslubunu ve konuşma tarzını onaylamadıkları anlaşılmaktadır.

DTP Başarılı Olabilecek mi?

Son seçimle birlikte özellikle G. Doğu Anadolu bölgesinde oylarını koruyan ve kimi illerde artıran DTP için bölgenin sorunlarını çözme konusunda halkın beklentisi hiç de olumlu gözükmemektedir. Katılımcıların %83 civarında büyük bir kesimi DTP’nin bölgenin ekonomik, sosyal ve siyasi sorunlarını çözmede katkı sağlayacağına inanmamaktadır. DTP’li seçmenlerin de 1/3’ü aynı görüşe sahiptir.

CHP’nin Açılımları

Seçim öncesindeki süreçte başta çarşaf olmak üzere dindar ve muhafazakar kesimlere yönelik açılımları ile dikkat çeken CHP yönetiminin bu politikası halkın %60 gibi büyük bir oranı tarafından samimi bulunmazken, bu türden açılımları Türkiye geneline yaygınlaştırması gerektiğine inananların oranı %54,3 gibi yüksek bir orana sahiptir. Yine CHP yönetiminin Bu türden açılımları Türkiye geneline yaygınlaştırabileceğine inananların oranı ise %43,8’dir. CHP’li seçmenlerin de %24,1’i bu açılımları samimi bulmamakta, ancak %84,4’ü partilerinin bu açılımları Türkiye geneline yaygınlaştırması gerektiğini düşünmektedir. Halkın bu türden açılımların sahibi CHP yönetimini samimi bulmamasına karşın, bunları partiden yaygınlaştırmasını istemesi ilginç olduğu kadar CHP tarafından da düşünülmesi gereken siyasi ve sosyal bir durumdur.

DİĞER KONULAR

Hayattan Memnuniyet

Bu ayki araştırmamızda, araştırmaya katılanların %53,7’sinin hayatından memnun olduğu, %34,6’sının ise memnun olmadığı belirlenmiştir. Ocak 2009 tarihinde gerçekleştirdiğimiz araştırma ile karşılaştırdığımızda memnuniyet oranında 9 puan civarında bir artış olduğu gözlenmiştir. Buna paralel olarak memnuniyetsizlik oranında ise 6 puan civarında bir düşme görülmektedir. Dolayısıyla son 4 ayda halkın hayattan memnuniyet düzeyinde dikkate değer bir artma saptanmıştır.

Bu sonucun ortaya çıkmasında; ekonomik krizin etkilerine rağmen, siyasi çalkantının seçimlerle birlikte son bulması ve siyasal istikrarın sağlanmış olması söylenebilir.

Türkiye İyiye mi Kötüye mi Gidiyor?

Hayattan memnuniyet oranında gözlenen yükselişe paralel olarak, Türkiye’nin genel gidişatını iyi görenlerin oranında da (%33,1) 4 ay öncesine göre olumlu yönde bir değişim söz konusudur. Buna rağmen yine de halkın yaklaşık %60’ı ülkenin genel gidişatını kötü olarak yorumlamaktadır. Parti dağılımına göre bakıldığında ise AK Parti’li seçmenler hariç diğer tüm partililerin yarısından fazlası ülkenin gidişatı konusunda karamsar tutum sergilemişlerdir. Buna rağmen genel olarak baktığımızda, seçim sonrası dönemde hem hayattan memnuniyet oranında hem de ülkenin genel gidişatı konusunda önceki aylara göre kısmen de olsa bir iyimserlik havası sezilenmektedir.

Hayattan memnuniyet olgusu, subjektif bir konudur ve direkt olarak ekonomik ve siyasal değişimlerden etkilenmeyebilir. Türkiye’nin gidişatı ise daha objektif bir konudur ve siyasetle ve ekonomik-siyasal gelişmelerle direkt ilgilidir. Ancak, halkın memnuniyet oranlarındaki artış ve azalış ülkenin gidişatına yönelik algıyı da etkiler. Bu anlamda hayatlarından memnun olmayan kişilerin illa da Türkiye’nin gidişatında olumsuzluklar görmesi beklenmemelidir. Nitekim, %50’nin üzerinde hayattan memnuniyet ölçülürken %60 oranında ülkenin gidişatına ilişkin karamsarlık görülmektedir.

En Çok Beğenilen Siyasetçi

Araştırmaya katılanların en çok beğendiği siyasetçi %25,7 ile R.Tayyip Erdoğan’dır. Bu oran, 4 ay öncesine göre 3 puanlık bir artış göstermiştir. İkinci sırada ise Cumhurbaşkanı (%8,7) gelmektedir. Son araştırmaya göre Gül’e yönelik beğenilirlik oranında ise yaklaşık 3 puanlık bir düşme görülmektedir. Daha sonra sırasıyla Kemal Kılıçdaroğlu (%4,3), Deniz Baykal (%4,1), A.Necdet Sezer (%3,5), Demirel (%3,2) ve Devlet Bahçeli (%3,1) gelmektedir. Kılıçdaroğlu’nun bu kadar yüksek bir oranda seçim sonrasında ilk kez zikredilmesi dikkate değerdir.

En Çok Güvenilen Lider

Halkın en çok güvendiği siyasi parti lideri R.Tayyip Erdoğan (%37,7) olarak görülmektedir. Daha sonra ana muhalefet lideri Deniz Baykal (%8,7) ve MHP lideri Devlet Bahçeli (%6) gelmektedir. Her üç liderin güvenilirlik düzeylerinde de önceki araştırmamıza (Ocak 2009) göre kısmı oranlarda düşüşler gözlenmiştir.

AB’ye Üyelik

Avrupa Birliği’ne üyelik konusunda seçim sonrası süreçte daha olumlu bir hava görülmektedir. Katılımcıların %57,7’si bugün referandum olsa AB için evet oyu kullanacaklarını ifade etmişlerdir. Eylül 2008 tarihinden sonra düşüşe geçen AB’ye taraftarlık oranı son araştırmamızla birlikte yükselişe geçmiş gözükmemektedir. AB’ye üyelik konusunda olumlu görüş belirtenler arasında en yüksek oranda DTP’li ve AK Parti’li seçmenler gelirken, en fazla olumsuz görüş bildirenler MHP’li ve Saadet Partili seçmenlerdir.

İlker Başbuğ’un Basın Toplantıları

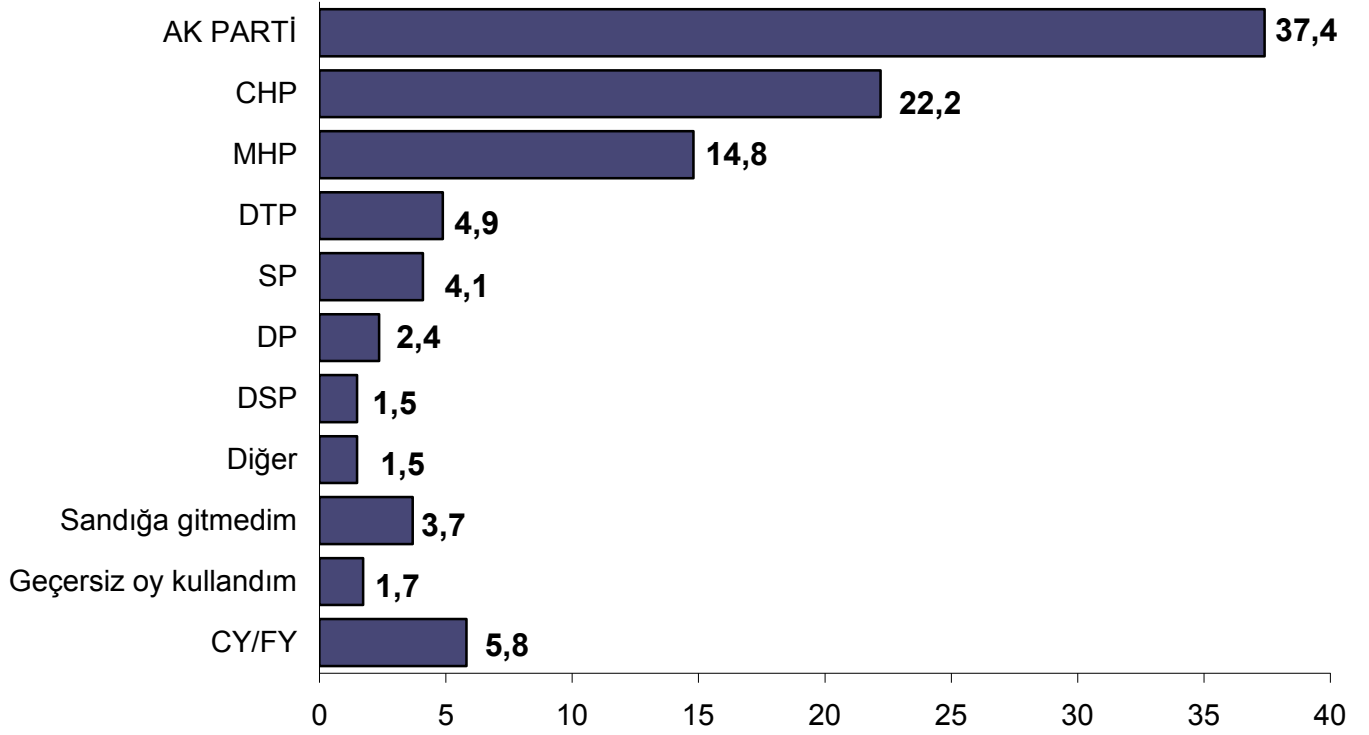
Son aylarda Genel Kurmay Başkanı İlker Başbuğ’un basın mensuplarına ve TV’ler aracılığıyla halka açık bilgilendirme toplantıları yapması yüksek bir oranda (%66,2) olumlu karşılanmaktadır. Bu türden toplantıları olumsuz karşılayan ve bunların demokrasi ile bağdaşmayacağını düşünenlerin oranı ise %18,7dir.

BİRİNCİ BÖLÜM

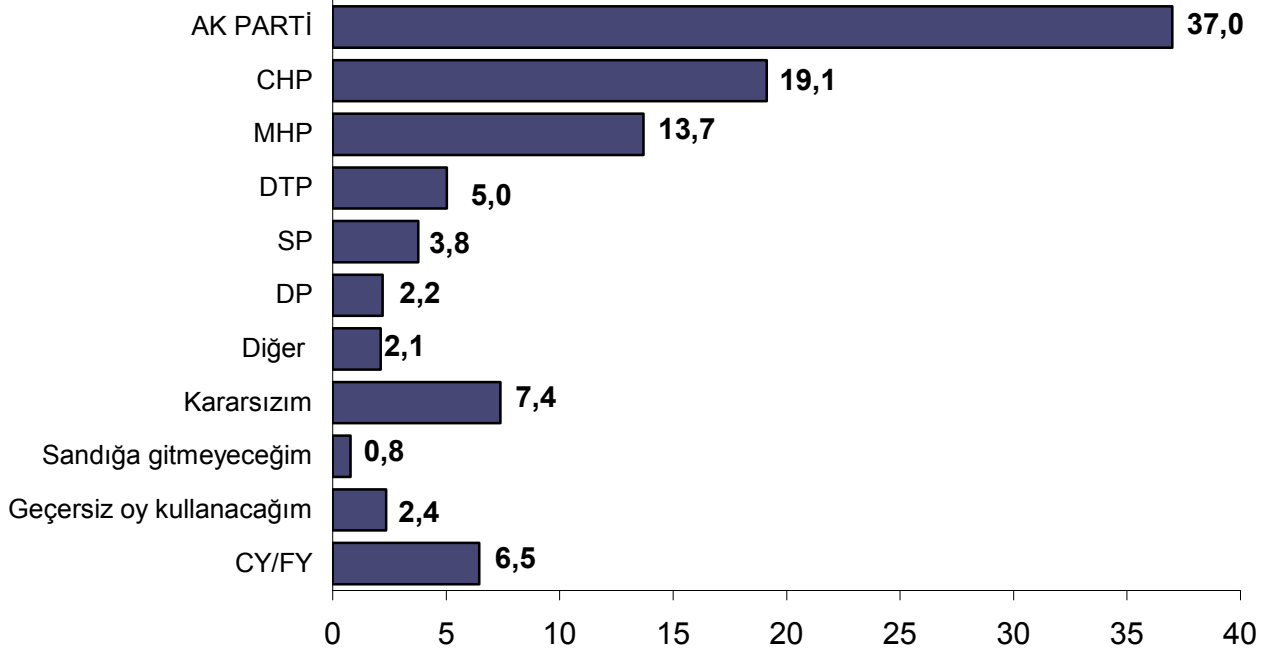
SEÇİM SONUÇLARI

1.1. Son Yapılan Yerel Seçimde İl Genel Meclisi İçin Hangi Partiye Oy Verdiniz?

1.2. Bugün Bir Milletvekili Seçimi Yapılsa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?

1.2.1. Bugün Bir Milletvekili Seçimi Yapılsa Hangi Partiye Oy Verirsiniz? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye göre dağılım %)

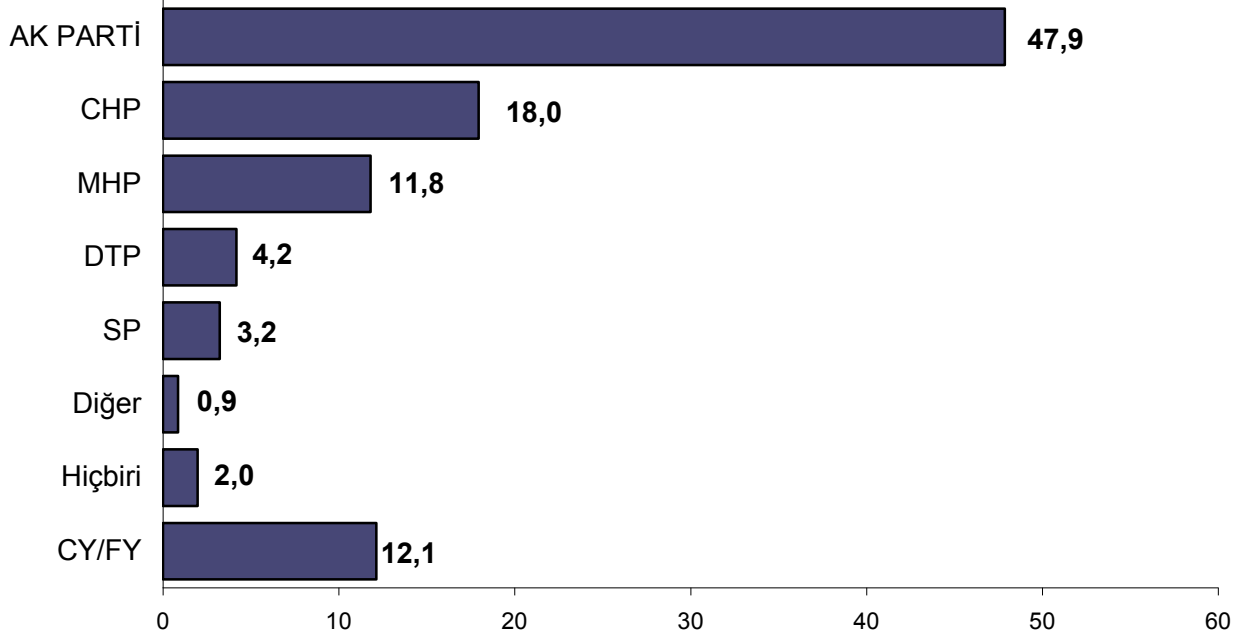
		Bugün bir Milletvekili Seçimi Yapılsa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?											Toplam
		AK Parti	CHP	MHP	DTP	SP	DP	Diğer	Kararsızım	Sandığa gitmeyeceğim	Geçersiz oy kullanacağım	CY/FY	
Son yapılan yerel seçimde il genel meclisi için hangi partiye oy verdiniz?	AK Parti	85,7	1,1	1,7	0,2	1,1	0,2	0,2	6,3	0,2	1,1	2,3	100
	CHP	4,6	74,5	2,1	0,7			1,4	8,2	1,4	2,5	4,6	100
	MHP	9,6	4,3	83,0			0,5		2,7				100
	DTP		1,6		98,4								100
	SP	11,5				80,8	3,8		1,9			1,9	100
	DP		13,3	6,7			80,0						100
	DSP	5,3	31,6	5,3				42,1	5,3			10,5	100
	Diğer parti	26,3	5,3	5,3				47,4	10,5		5,3		100
	Sandığa gitmedim	31,9	14,9			2,1		6,4	19,1	6,4	10,6	8,5	100
	Geçersiz oy kullandım	4,5						4,5	31,8		36,4	22,7	100
	CY/FY	5,4	1,4					1,4	21,6	2,7	5,4	62,2	100
		YERLEŞİM YERİ											
	Merkez	37,5	21,5	11,9	3,0	3,5	1,2	2,6	6,9	0,8	3,3	7,8	100
	İlçe	34,4	17,8	17,2	7,3	4,2	3,0	2,1	8,2	0,9	0,9	3,9	100
	Kır	39,5	12,7	14,6	8,8	3,9	4,4	0,5	7,8	0,5	1,5	5,9	100
	ORTALAMA	37,0	19,1	13,7	5,0	3,8	2,2	2,1	7,4	0,8	2,4	6,5	100

İKİNCİ BÖLÜM

SEÇİM SONRASI SEÇMENLERİN GÖRÜŞLERİ

2.1.Son Seçimin En Kazançlı Partisi Sizce Hangisidir?

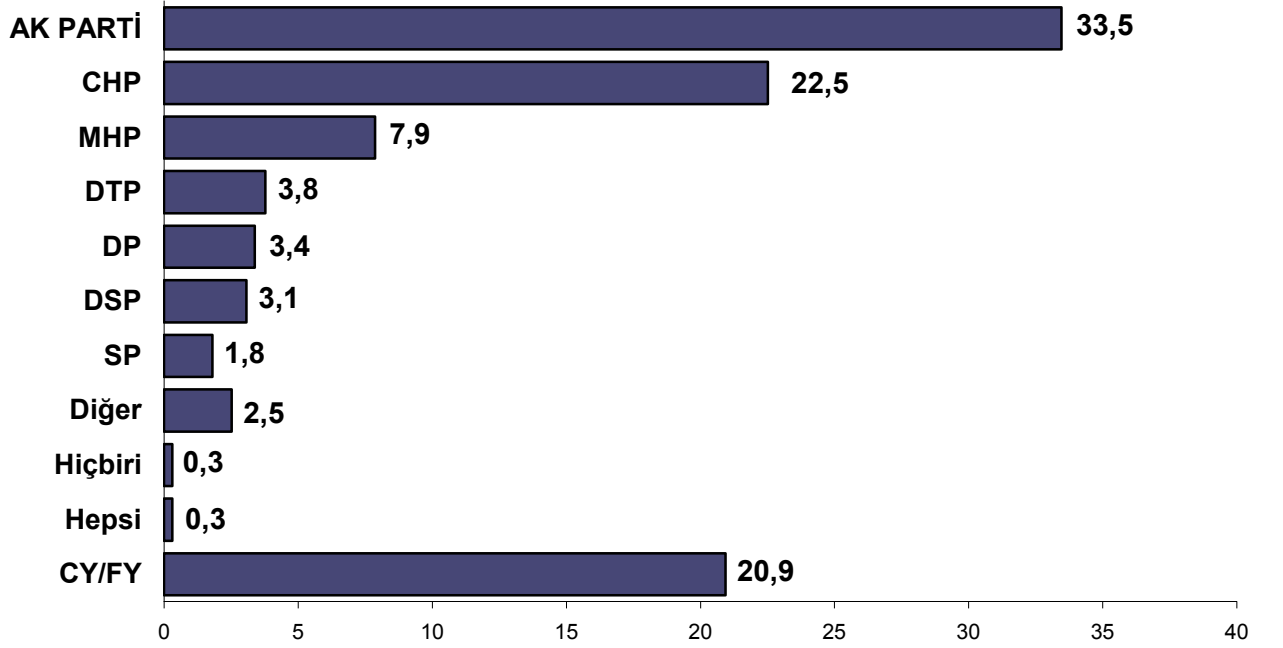

2.1.1. Son Seçimin En Kazançlı Partisi Sizce Hangisidir?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

		Son seçimin en kazançlı partisi sizce hangisidir?								Toplam
		AK PARTİ	CHP	MHP	DTP	SP	Diğer	Hiçbiri	CY/FY	
Son yapılan yerel seçimde il genel meclisi için hangi partiye oy verdiniz?	AK PARTİ	72,2	6,3	8,0	2,9	1,3	0,4	1,1	7,8	100
	CHP	29,8	41,8	8,5	1,8	3,2	0,4	3,2	11,3	100
	MHP	33,5	17,6	32,4	2,7	3,7	0,5	0,5	9,0	100
	DTP	32,3	8,1	4,8	30,6	1,6	1,6		21,0	100
	SP	36,5	3,8	13,5	3,8	25,0			17,3	100
	DP	36,7	16,7	6,7	3,3	6,7	6,7		23,3	100
	DSP	36,8	26,3		5,3		15,8		15,8	100
	Diğer	42,1	21,1	5,3	10,5		5,3	5,3	10,5	100
	Sandığa gitmedim	38,3	21,3	12,8	6,4				21,3	100
	Geçersiz oy kullandım	13,6	9,1	9,1		9,1		27,3	31,8	100
	CY/FY	43,2	18,9	8,1	1,4	1,4		4,1	23,0	100
	YERLEŞİM YERİ									
	Merkez	48,6	19,3	11,3	3,8	3,1	1,0	2,5	10,4	100
	İlçe	47,7	14,8	12,7	4,2	3,6	0,6	0,9	15,4	100
	Köy	45,4	18,0	12,2	5,4	2,9	1,0	2,0	13,2	100
	ORTALAMA	47,9	18,0	11,8	4,2	3,2	0,9	2,0	12,1	100

2.2. Son Seçimin En Çok Kaybeden Partisi Sizce Hangisidir?

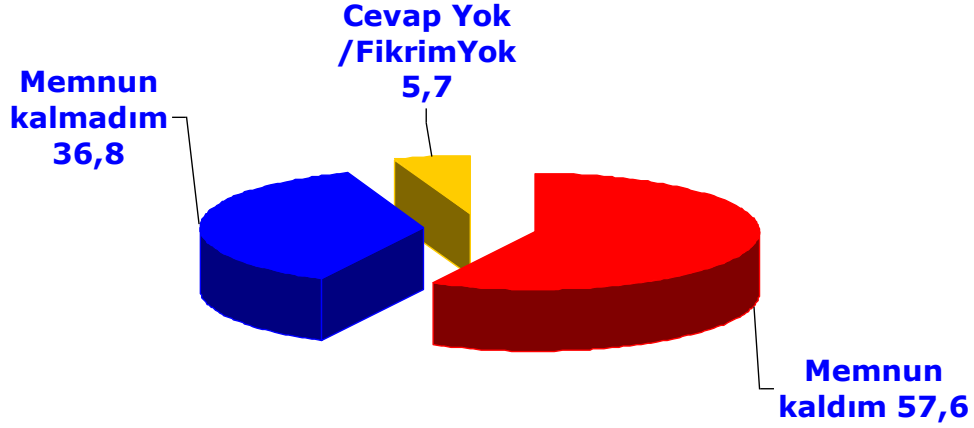

2.2.1. Son Seçimin En Çok Kaybeden Partisi Sizce Hangisidir?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

		Son seçimin en çok kaybeden partisi sizce hangisidir?											
		AK PARTİ	CHP	MHP	DTP	SP	DP	DSP	Diğer	CY/FY	HIÇBİRİ	HEPSİ	Toplam
Son yapılan yerel seçimde il genel meclisi için hangi partiye oy verdiniz?	AK PARTİ	14,3	30,9	10,7	4,8	3,2	4,2	3,6	2,7	25,3	0,2		100
	CHP	48,2	17,7	4,3	3,9	1,1	2,1	3,9	2,1	16,0	0,4	0,4	100
	MHP	49,5	12,8	11,2	2,1	1,6	2,1	1,1	2,7	17,0			100
	DTP	46,8	22,6	4,8	1,6	1,6	1,6	3,2	1,6	16,1			100
	SP	38,5	25,0	5,8	1,9		3,8	1,9	1,9	21,2			100
	DP	40,0	13,3	6,7		3,3	20,0	3,3		13,3			100
	DSP	52,6	21,1	5,3	15,8					5,3			100
	Diğer	47,4	15,8	10,5			10,5		5,3	10,5			100
	Sandığa gitmedim	31,9	27,7	4,3	4,3			4,3	2,1	25,5			100
	Geçersiz oy kullandım	45,5	9,1						9,1	22,7	4,5	9,1	100
	CY/FY	31,1	16,2	4,1	4,1		2,7	4,1	2,7	32,4	1,4	1,4	100
YERLEŞİM YERİ													
	Merkez	33,5	22,5	8,4	3,0	2,0	2,5	3,5	2,9	21,1	0,4	0,1	100
	İlçe	31,7	23,6	7,3	5,4	2,1	3,6	2,1	3,0	20,5	0,3	0,3	100
	Köy	36,1	21,0	6,8	3,9	0,5	6,3	2,9	0,5	21,0		1,0	100
	ORTALAMA	33,5	22,5	7,9	3,8	1,8	3,4	3,1	2,5	20,9	0,3	0,3	100

2.3. Son Seçimde İl Genel Meclisi İçin Oy Verdiğiniz Partinin Aldığı Sonuçtan Memnun Kaldınız mı Kalmadınız mı?

2.3.1.Son Seçimde İl Genel Meclisi İçin Oy Verdiğiniz Partinin Aldığı Sonuçtan Memnun Kaldınız mı Kalmadınız mı?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Memnun kaldım	Memnun kalmadım	CY/FY	Toplam
AK PARTİ	70,5	28,8	0,6	100
CHP	53,9	43,6	2,5	100
MHP	48,4	49,5	2,1	100
DTP	67,7	21,0	11,3	100
SP	55,8	36,5	7,7	100
DP	33,3	60,0	6,7	100
DSP	52,6	47,4		100
Diğer	21,1	78,9		100
Sandığa gitmedim	27,7	21,3	51,1	100
Geçersiz oy kullandım	9,1	40,9	50,0	100
CY/FY	58,1	28,4	13,5	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	57,9	36,9	5,2	100
İlçe	57,4	36,6	6,0	100
Köy	56,6	36,6	6,8	100
ORTALAMA	57,6	36,8	5,7	100

2.4.Sizce AK Parti'nin Yerel Seçimde Türkiye Genelinde Oylarının Azalmasının En Önemli Sebepleri Nelerdir? (En fazla 3 olmak üzere çoklu cevap alınmıştır)

		Sayı	Yüzde
1	Küresel ekonomik kriz	436	20,7
2	İşsizlik	305	14,5
3	Ekonomik Sorunlar (Hayat pahalılığı, zamlar,gelir yetersizliği vs.)	122	5,8
4	Hükümetin hizmetlerini beğenmediğim yeterli bulmadığım için	88	4,2
5	Başbakanın konuşmaları ve tavırları	80	3,8
6	Aday belirleme hataları	78	3,7
7	Vaatlerini/Sözlerini Yerine Getirmediği için	73	3,5
8	Yolsuzluk iddiaları	68	3,2
9	AK Parti'nin laiklik karşıtı politikaları ve din istismarı	67	3,2
10	Yanlış politika uygulamaları	53	2,5
11	AK Parti'li bakan, milletvekili veya siyasetçilerinin konuşmaları	41	1,9
12	Güven azalması/Dürüst değil	41	1,9
13	Kürt sorunu ile ilgili uygulanan politikalar	40	1,9
14	Siyasi ve ekonomik ayrımcılık yapması	36	1,7
15	Terör	35	1,7
16	Ergenekon	31	1,5
17	Muhalefet partilerinin oylarının artması	31	1,5
18	Dış politika	25	1,2
19	Başörtüsü Sorunu	23	1,1
20	AK Parti'nin kendini iyi ifade edememesi/ tanıtamaması	23	1,1
21	AK Parti'nin halktan uzaklaşması	22	1,0
22	Çiftçilerin mağduriyetinin giderilmemesi (fındık vs)	20	0,9
23	Özelleştirme/ Ülkenin satılması	19	0,9
24	Siyasi tartışmalar ve kutuplaşmayla istikrarın bozulması	19	0,9
25	İktidar yorgunluğu	19	0,9
26	Muhalefetin ve medyanın AK Parti'yi karalaması	16	0,8
27	Otoriter / antidemokratik yönetim	16	0,8
28	AK Parti'nin oyları azalması	15	0,7
29	Halkın AK Parti'yi uyarmak istemesi	13	0,6
30	Halkın vefasızlığı	12	0,6
31	Yardımlar	12	0,6
32	Kadrolaşma	10	0,5
33	İktidarın gerçek yüzünün ortaya çıkması	8	0,4
34	Diğer	22	1,0
35	CY/FY	188	8,9
	TOPLAM	2107	100

2.4.1. AK Partililere Göre AK Parti'nin Yerel Seçimde Türkiye Geneline Oylarının Azalmasının En Önemli Sebepleri (692 kişiye sorulmuştur)

		AK Parti		GENEL ORTALAMA
		Kişi Sayısı	Yüzde	%
1	Küresel ekonomik kriz	160	23,1	20,7
2	İşsizlik	92	13,3	14,5
3	Aday belirleme hataları	44	6,4	3,7
4	Hükümetin hizmetlerini beğenmediğim yeterli bulmadığım için	33	4,8	4,2
5	Ekonomik Sorunlar (Hayat pahalılığı, zamlar,gelir yetersizliği vs.)	31	4,5	5,8
6	Vaatlerini/Sözlerini Yerine Getirmediği için	17	2,5	3,5
7	Muhalefetin ve medyanın AK Parti'yi karalaması	15	2,2	0,8
8	Başbakanın konuşmaları ve tavırları	13	1,9	3,8
9	Yolsuzluk iddiaları	12	1,7	3,2
10	Siyasi tartışmalar ve kutuplaşmayla istikrarın bozulması	12	1,7	0,9
11	Kürt sorunu ile ilgili uygulanan politikalar	11	1,6	1,9
12	Ergenekon	11	1,6	1,5
13	Muhalefet partilerinin oylarının artması	11	1,6	1,5
14	AK Parti'nin kendini iyi ifade edememesi/ tanıtamaması	11	1,6	1,1
15	AK Parti'li bakan, milletvekili veya siyasetçilerinin konuşmaları	10	1,4	1,9
16	Başörtüsü Sorunu	10	1,4	1,1
17	Terör	10	1,4	1,7
18	Halkın vefasızlığı	10	1,4	0,6
19	Yanlış politika uygulamaları	10	1,4	2,5
20	AK Parti'nin oyları azalması	9	1,3	0,7
21	İktidar yorgunluğu	9	1,3	0,9
22	Halkın AK Parti'yi uyarmak istemesi	8	1,2	0,6
23	Siyasi ve ekonomik ayrımcılık yapması	7	1,0	1,7
24	AK Parti'nin laiklik karşıtı politikaları ve din istismarı	6	0,9	3,2
25	Güven azalması/Dürüst değil	6	0,9	1,9
26	AK Parti'nin halktan uzaklaşması	5	0,7	1,0
27	Çiftçilerin mağduriyetinin giderilmemesi (fındık vs)	4	0,6	0,9
28	Dış politika	4	0,6	1,2
29	Yardımlar	3	0,4	0,6
30	Otoriter / antidemokratik yönetim	3	0,4	0,8
31	Özelleştirme/ Ülkenin satılması	2	0,3	0,9
32	İktidarın gerçek yüzünün ortaya çıkması	1	0,1	0,4
33	Diğer	6	0,9	1,0
34	CY/FY	96	13,9	8,9
	TOPLAM	692	100	100

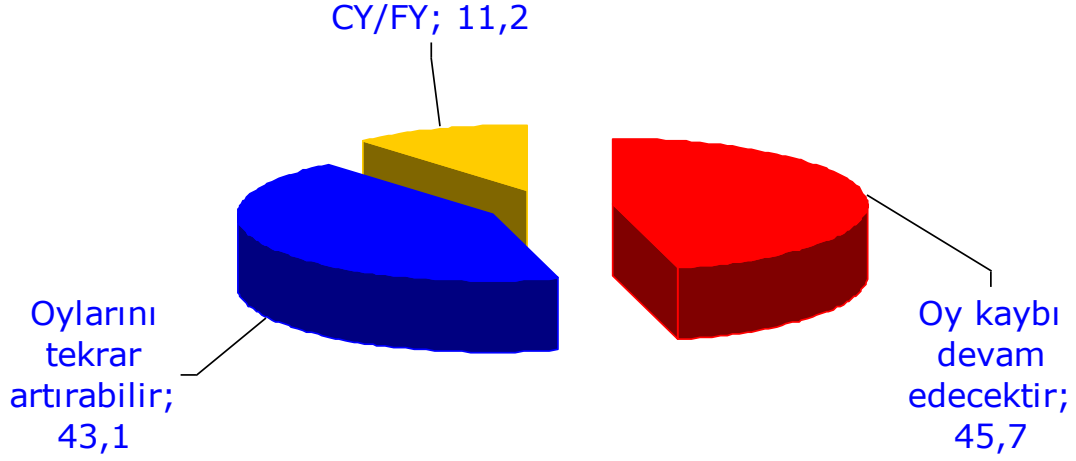
2.4.2. CHP’lilere Göre AK Parti'nin Yerel Seçimde Türkiye Geneline Oylarının Azalmasının En Önemli Sebepleri (559 kişiye sorulmuştur)

		CHP		GENEL ORTALAMA
		Kişi Sayısı	Yüzde	%
1	Küresel ekonomik kriz	110	19,7	20,7
2	İşsizlik	88	15,7	14,5
3	Ekonomik Sorunlar (Hayat pahalılığı, zamlar,gelir yetersizliği vs.)	38	6,8	5,8
4	AK Parti'nin laiklik karşıtı politikaları ve din istismarı	36	6,4	3,2
5	Başbakanın konuşmaları ve tavırları	32	5,7	3,8
6	Yolsuzluk iddiaları	31	5,5	3,2
7	Vaatlerini/Sözlerini Yerine Getirmediği için	26	4,7	3,5
8	Yanlış politika uygulamaları	19	3,4	2,5
9	Hükümetin hizmetlerini beğenmediğim yeterli bulmadığım için	18	3,2	4,2
10	Siyasi ve ekonomik ayrımcılık yapması	15	2,7	1,7
11	Ergenekon	14	2,5	1,5
12	Güven azalması/Dürüst değil	14	2,5	1,9
13	AK Parti'li bakan, milletvekili veya siyasetçilerinin konuşmaları	11	2,0	1,9
14	Terör	10	1,8	1,7
15	Özelleştirme/ Ülkenin satılması	8	1,4	0,9
16	Dış politika	8	1,4	1,2
17	Aday belirleme hataları	7	1,3	3,7
18	Başörtüsü Sorunu	7	1,3	1,1
19	Yardımlar	7	1,3	0,6
20	Çiftçilerin mağduriyetinin giderilmemesi (fındık vs)	6	1,1	0,9
21	AK Parti'nin halktan uzaklaşması	5	0,9	1,0
22	Kürt sorunu ile ilgili uygulanan politikalar	4	0,7	1,9
23	Kadrolaşma	4	0,7	0,5
24	Muhalefet partilerinin oylarının artması	4	0,7	1,5
25	İktidar yorgunluğu	3	0,5	0,9
26	İktidarın gerçek yüzünün ortaya çıkması	3	0,5	0,4
27	Otoriter / antidemokratik yönetim	3	0,5	0,8
28	AK Parti'nin oyları azalması	2	0,4	0,7
29	Siyasi tartışmalar ve kutuplaşmayla istikrarın bozulması	1	0,2	0,9
30	Halkın AK Parti'yi uyarmak istemesi	1	0,2	0,6
31	Diğer	2	0,4	1,0
32	CY/FY	22	3,9	8,9
	TOPLAM	559	100	100

2.4.3. MHP’lilere Göre AK Parti'nin Yerel Seçimde Türkiye Genelinde Oylarının Azalmasının En Önemli Sebepleri (331 kişiye sorulmuştur)

		MHP		GENEL ORTALAMA
		Kişi Sayısı	Yüzde	%
1	Küresel ekonomik kriz	67	20,2	20,7
2	İşsizlik	50	15,1	14,5
3	Ekonomik Sorunlar (Hayat pahalılığı, zamlar,gelir yetersizliği vs.)	22	6,6	4,2
4	Hükümetin hizmetlerini beğenmediğim yeterli bulmadığım için	15	4,5	4,2
5	AK Parti'nin laiklik karşıtı politikaları ve din istismarı	12	3,6	3,2
6	Yanlış politika uygulamaları	12	3,6	2,5
7	Terör	11	3,3	1,7
8	Başbakanın konuşmaları ve tavırları	10	3,0	3,8
9	AK Parti'li bakan, milletvekili veya siyasetçilerinin konuşmaları	10	3,0	1,9
10	Aday belirleme hataları	9	2,7	3,7
11	Kürt sorunu ile ilgili uygulanan politikalar	9	2,7	1,9
12	Yolsuzluk iddiaları	8	2,4	3,2
13	Dış politika	7	2,1	1,2
14	Vaatlerini/Sözlerini Yerine Getirmediği için	6	1,8	3,5
15	Muhalefet partilerinin oylarının artması	6	1,8	1,5
16	Siyasi ve ekonomik ayrımcılık yapması	6	1,8	1,7
17	Özelleştirme/ Ülkenin satılması	6	1,8	0,9
18	AK Parti'nin halktan uzaklaşması	6	1,8	1,0
19	Güven azalması/Dürüst değil	5	1,5	1,9
20	AK Parti'nin kendini iyi ifade edememesi/ tanıtamaması	5	1,5	1,1
21	Halkın AK Parti'yi uyarmak istemesi	4	1,2	0,6
22	İktidar yorgunluğu	4	1,2	0,9
23	Çiftçilerin mağduriyetinin giderilmemesi (fındık vs)	4	1,2	0,9
24	Otoriter / antidemokratik yönetim	4	1,2	0,8
25	Ergenekon	3	0,9	1,5
26	Kadrolaşma	3	0,9	0,5
27	İktidarın gerçek yüzünün ortaya çıkması	3	0,9	0,4
28	Başörtüsü Sorunu	1	0,3	1,1
29	AK Parti'nin oyları azalması	1	0,3	0,7
30	Siyasi tartışmalar ve kutuplaşmayla istikrarın bozulması	1	0,3	0,9
31	Halkın vefasızlığı	1	0,3	0,6
32	Muhalefetin ve medyanın AK Parti'yi karalaması	1	0,3	0,8
33	Diğer	4	1,2	1,0
34	CY/FY	15	4,5	8,9
	TOPLAM	331	100	100

2.5. Sizce AK Parti’nin Oy Kaybı Bundan Sonra Devam Eder mi, Yoksa Toparlanıp Oyunu Tekrar Artırabilir mi?

2.5.1. Sizce AK Parti’nin oy kaybı bundan sonra devam eder mi, yoksa toparlanıp oyunu tekrar artırabilir mi? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Oy kaybı devam edecektir	Oylarını tekrar artırabilir	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AK PARTİ	21,1	67,5	11,4	100
CHP	70,5	18,6	10,9	100
MHP	61,2	32,4	6,5	100
DTP	53,7	31,5	14,8	100
SP	55,1	30,6	14,3	100
DP	53,3	30,0	16,7	100
DSP	88,9	11,1		100
Diğer	50,0	37,5	12,5	100
Sandığa gitmedim	31,7	31,7	36,6	100
Geçersiz oy kullandım	73,3	26,7		100
CY/FY	47,9	46,5	5,6	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	46,2	42,0	11,7	100
İlçe	48,2	42,7	9,1	100
Köy	39,9	47,2	13,0	100
ORTALAMA	45,7	43,1	11,2	100

2.6.Neden AK Parti 'ye Oy Verdiniz?

		Sayı	Yüzde
1	Hükümetin icraatlarını beğendiğim için	180	37,9
2	Fikirlerine yakınlık duyduğum için	60	12,6
3	Tayyip Erdoğan’ı beğendiğim için	45	9,5
4	Eskiden beri bu partiyi desteklediğim için	38	8,0
5	Adayları beğendiğim için	28	5,9
6	Daha iyi yöneteceği için	19	4,0
7	Daha iyi ve doğru bulduğum için	13	2,7
8	Oy verecek başka parti olmadığı için	12	2,5
9	Güvendiğim için	10	2,1
10	Ailem istediği için	7	1,5
11	Dürüst / samimi bulduğum için	7	1,5
12	İstikrar için	6	1,3
13	Hizmet ve iş beklentisi için	6	1,3
14	Denemek için	4	0,8
15	En iyi parti olduğu için	4	0,8
16	İktidar olacağı için	3	0,6
17	CHP kazanmasın diye oy verdim	1	0,2
18	Yardımlar nedeniyle	1	0,2
19	Halktan yana olduğu için	1	0,2
20	CY/FY	30	6,3
	TOPLAM	475	100

2.7. Neden CHP'ye Oy Verdiniz?

		Sayı	Yüzde
1	Fikirlerine yakın olduğum için	81	28,7
2	Adayı beğendiğim için	28	9,9
3	AK Parti kazanmasın diye oy verdim	23	8,2
4	Eskiden beri bu partiyi desteklediğim için	22	7,8
5	Atatürkçü olduğum için	21	7,4
6	İktidarın icraatlarını beğenmediğim için	17	6,0
7	Oy verecek başka parti olmadığı için	14	5,0
8	Daha iyi yöneteceği için	11	3,9
9	Rejim endişeleri nedeniyle	8	2,8
10	Ailem/yakınlarım istediği için	8	2,8
11	Güvendiğim/ sevdiğim için	8	2,8
12	AK Parti ekonomiyi iyi yönetmediği için	4	1,4
13	Daha demokrat olduğu için	3	1,1
14	Kılıçdaroğlu için	2	0,7
15	Belediye hizmetlerinden memnun olduğum için	2	0,7
16	Partim güçlensin diye	2	0,7
17	Başbakanın tavırlarına tepki olarak verdim	1	0,4
18	Liderinden dolayı	1	0,4
19	İktidarın değişmesi/ yeni bir parti denemek için	1	0,4
20	CY/FY	25	8,9
	TOPLAM	282	100

**2.8.CHP'nin Yeterince Başarılı Olmamasının En Önemli İki Sebebi nedir?
(İl Genel Meclisinde CHP'ye oy verdiğini söyleyen seçmenler içerisinde partisinin aldığı sonuçtan memnun olmayanlara sorulmuştur)**

		Sayı	Yüzde
1	Deniz Baykal'ın yetersizliği	63	37,5
2	Üst yönetimin yetersizliği	19	11,3
3	Yeni projeler üretmemesi	19	11,3
4	Halkın ekonomik sorunlarıyla ilgilenmemesi	9	5,4
5	Kendini ifade edememesi/ tanıtamaması	8	4,8
6	Yanlış politika yürütmesi	8	4,8
7	Partinin devletçi ve statükocu olması	4	2,4
8	Parti içi sorunlar	4	2,4
9	Halktan kopuk olması	3	1,8
10	Halkın cahilliğinden	3	1,8
11	Atatürkçü çizgiden sapması (çarşaf açılımı)	3	1,8
12	Halkın yoksul kesimine yeterince inememesi	2	1,2
13	Yeterince özgürlükçü ve demokrat olmaması	2	1,2
14	Diğer	9	5,4
15	Fikrim yok/cevap yok	12	7,1
	TOPLAM	168	100

2.9.Neden MHP'ye Oy Verdiniz?

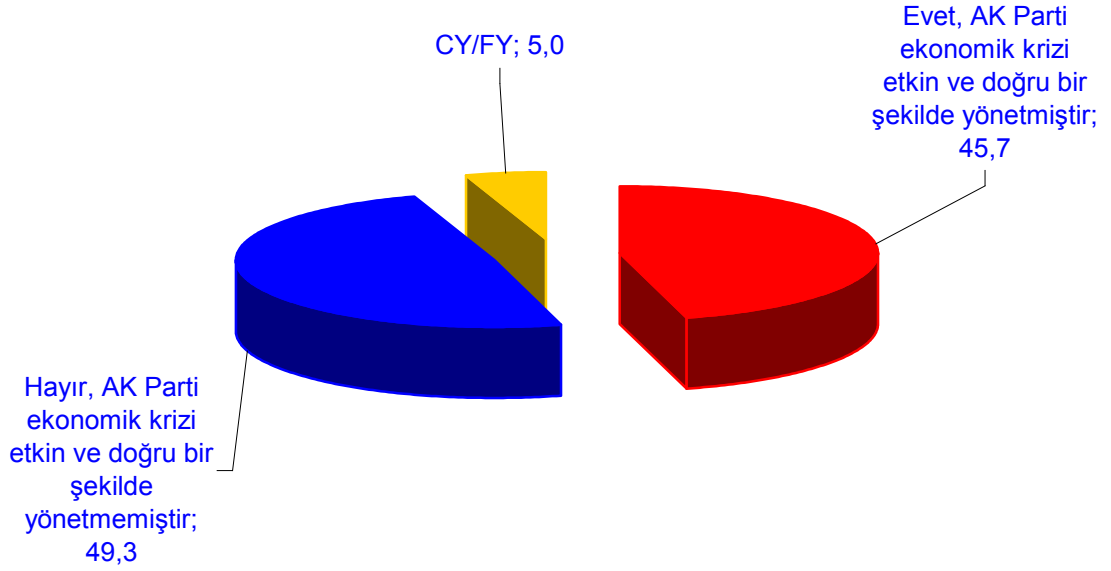
		Sayı	Yüzde
1	Fikirlerine yakın olduğum için	49	26,1
2	Adayı beğendiğim için	24	12,8
3	Eskiden beri bu partiyi desteklediğim için	15	8,0
4	Milliyetçi/ ülkücü olduğu için	12	6,4
5	İktidarın değişmesi/ yeni bir parti denemek için	10	5,3
6	Oy verecek başka parti olmadığı için	9	4,8
7	Güvendiğim/ sevdiğim için	9	4,8
8	Daha iyi yöneteceği için	8	4,3
9	Ailem/yakınlarım istediği için	7	3,7
10	İktidarın icraatlarını beğenmediğim için	5	2,7
11	AK Parti kazanmasın diye oy verdim	5	2,7
12	Rejim endişeleri nedeniyle	2	1,1
13	Liderinden dolayı	2	1,1
14	PKK ile mücadele edeceği için	2	1,1
15	Partim güçlensin diye	1	0,5
16	İlımlı olduğu için	1	0,5
17	CY/FY	27	14,4
	TOPLAM	188	100

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÜNDEM

3.1. AK Parti Hükümetinin Bugüne Kadar Ekonomik Krizi, Doğru ve Etkin Bir Şekilde Yönettiğine İnanıyor musunuz?

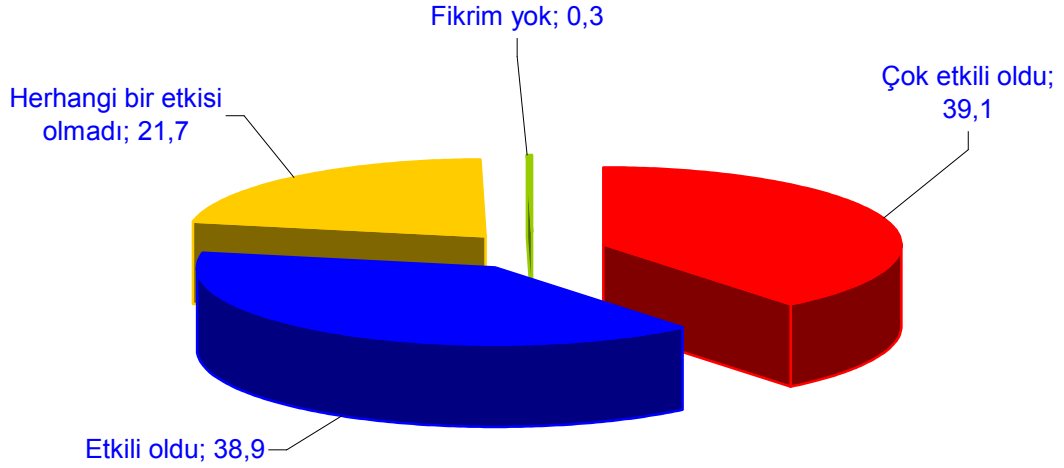
3.1.1. AK Parti Hükümetinin Bugüne Kadar Ekonomik Krizi, Doğru ve Etkin Bir Şekilde Yönettiğine İnanıyor musunuz? (Ocak 2009 - Mayıs 2009 Arası Karşılaştırmalar %)

AK Parti Hükümetinin Bugüne Kadar Ekonomik Krizi, Doğru ve Etkin Bir Şekilde Yönettiğine İnanıyor musunuz?	Ocak 2009	Mayıs 2009
Evet	37,7	45,7
Hayır	52,2	49,3
Fikrim Yok	10,0	5,0

3.1.2.AK Parti Hükümetinin Bugüne Kadar Ekonomik Krizi, Doğru ve Etkin Bir Şekilde Yönettiğine İnanıyor musunuz? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Evet, AK Parti ekonomik krizi etkin ve doğru bir şekilde yönetmektedir	Hayır, AK Parti ekonomik krizi etkin ve doğru bir şekilde yönetmemektedir	Fikrim yok/cevap yok	Toplam
AK Parti	77,7	17,3	5,1	100
CHP	15,6	81,2	3,2	100
MHP	26,6	69,7	3,7	100
DTP	32,3	62,9	4,8	100
SP	42,3	53,8	3,8	100
DP	30,0	63,3	6,7	100
DSP	15,8	84,2		100
Diğer	42,1	52,6	5,3	100
Sandığa gitmedim	48,9	40,4	10,6	100
Geçersiz oy kullandım	31,8	59,1	9,1	100
CY/FY	35,1	54,1	10,8	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	44,4	50,0	5,6	100
İlçe	47,4	48,6	3,9	100
Köy	47,8	47,8	4,4	100
ORTALAMA	45,7	49,3	5,0	100

3.2. Ekonomik Kriz, Sizin Hayatınızda ne Kadar Etkili Oldu?

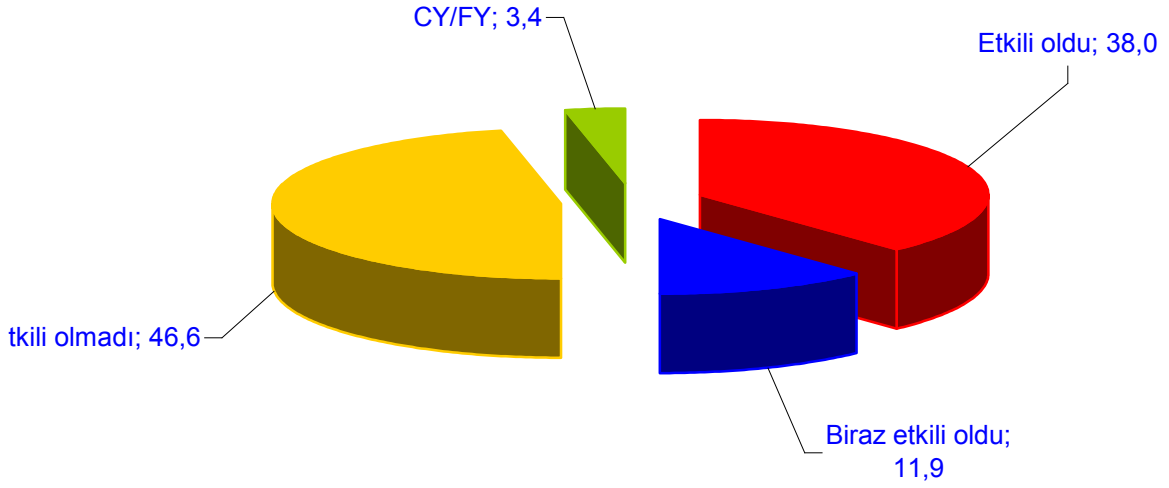

3.2.1. Ekonomik Kriz, Sizin Hayatınızda ne Kadar Etkili Oldu?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Çok etkili oldu	Etkili oldu	Herhangi bir etkisi olmadı	Fikrim yok	Toplam
AK PARTİ	25,1	41,9	32,8	0,2	100
CHP	51,4	38,7	9,6	0,4	100
MHP	42,0	41,5	15,4	1,1	100
DTP	61,3	29,0	9,7		100
SP	36,5	40,4	23,1		100
DP	53,3	33,3	13,3		100
DSP	73,7	15,8	10,5		100
Diğer	31,6	47,4	21,1		100
Sandığa gitmedim	23,4	46,8	29,8		100
Geçersiz oy kullandım	63,6	18,2	18,2		100
CY/FY	47,3	28,4	24,3		100
YERLEŞİM YERİ					
Merkez	39,8	38,4	21,5	0,3	100
İlçe	37,2	39,9	23,0		100
Köy	39,5	39,0	20,5	1,0	100
ORTALAMA	39,1	38,9	21,7	0,3	100

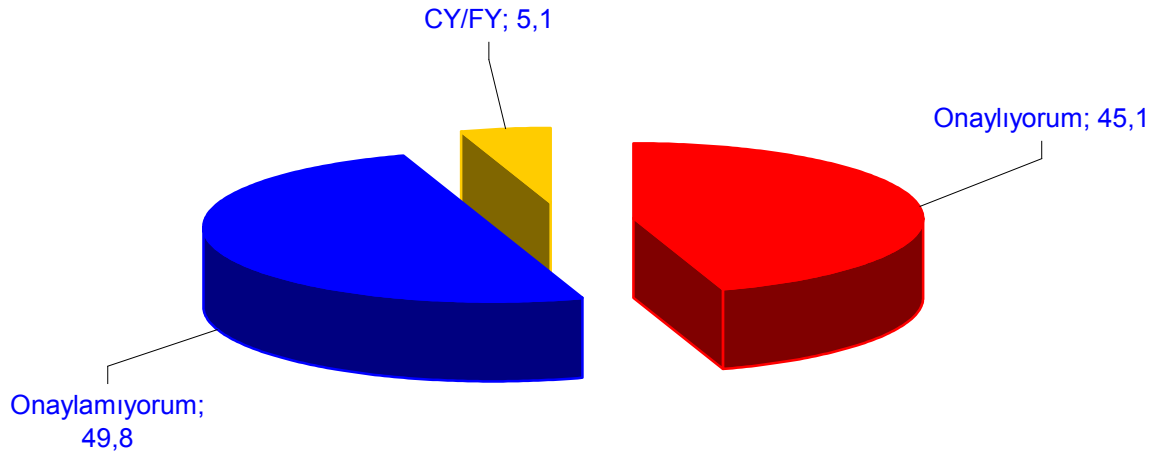
3.3. Ekonomik kriz, oy verdiğiniz partiyi belirlemenizde etkili oldu mu?

3.3.1. Ekonomik kriz, oy verdiğiniz partiyi belirlemenizde etkili oldu mu? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Etkili oldu.	Biraz etkili oldu	Etkili olmadı	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AK Parti	33,0	11,4	53,6	2,0	100
CHP	44,4	11,7	43,2	0,8	100
MHP	47,1	12,9	38,8	1,2	100
DTP	44,4	14,8	33,3	7,4	100
SP	40,8	12,2	42,9	4,1	100
DP	30,0	16,7	50,0	3,3	100
DSP	61,1	5,6	22,2	11,1	100
Diğer	18,8	12,5	68,8		100
Sandiğa gitmedim	31,7	2,4	43,9	22,0	100
Geçersiz oy kullandım	40,0		40,0	20,0	100
CY/FY	23,9	18,3	49,3	8,5	100
YERLEŞİM YERİ					
Merkez	36,8	11,3	48,9	3,0	100
İlçe	41,1	12,6	42,7	3,6	100
Köy	37,3	13,0	45,1	4,7	100
ORTALAMA	38,0	11,9	46,6	3,4	100

3.4. Tayyip Erdoğan'ın Seçim Propagandası Sürecindeki Konuşma Tarzı ve Siyaset Üslubunu nasıl Değerlendiriyorsunuz ?

3.4.1. Tayyip Erdoğan'ın Seçim Propagandası Sürecindeki Konuşma Tarzı ve Siyaset Üslubunu nasıl Değerlendiriyorsunuz ? (Ocak 2009-Mayıs 2009 Karşılaştırması %)

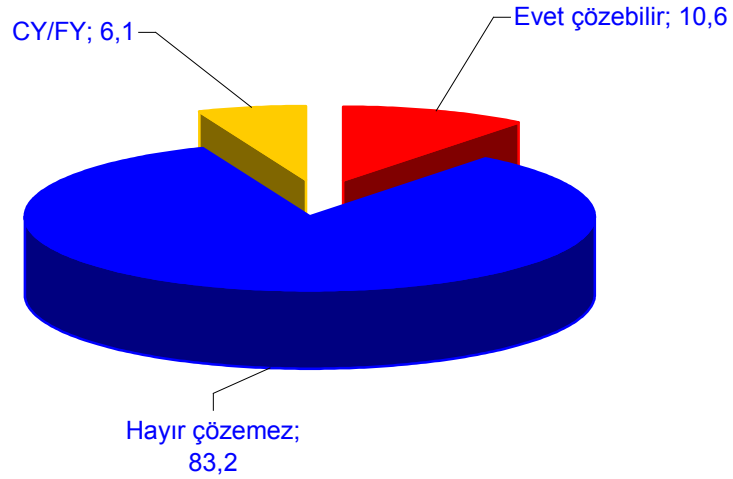
	Ocak 2009	Mayıs 2009
Onaylıyorum	73,4	45,1
Onaylamıyorum	21,4	49,8
CY/FY	5,3	5,1

3.4.2. Tayyip Erdoğan'ın Seçim Propagandası Sürecindeki Konuşma Tarzı ve Siyaset Üslubunu nasıl Değerlendiriyorsunuz ?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Onaylıyorum	Onaylamıyorum	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AK Parti	76,6	21,1	2,3	100
CHP	14,2	81,6	4,3	100
MHP	28,2	64,4	7,4	100
DTP	33,9	62,9	3,2	100
SP	42,3	51,9	5,8	100
DP	40,0	53,3	6,7	100
DSP	15,8	84,2		100
Diğer	36,8	57,9	5,3	100
Sandığa gitmedim	40,4	48,9	10,6	100
Geçersiz oy kullandım	22,7	54,5	22,7	100
CY/FY	36,5	50,0	13,5	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	43,3	50,5	6,1	100
İlçe	45,3	51,7	3,0	100
Köy	51,2	43,9	4,9	100
ORTALAMA	45,1	49,8	5,1	100

3.5. Güneydoğu Anadolu'da Oylarını Artıran DTP, Bölgenin Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Sorunlarını Çözebilir mi?

3.5.1. "Güneydoğu Anadolu'da Oylarını Artıran DTP, Bölgenin Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Sorunlarını Çözebilir mi?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

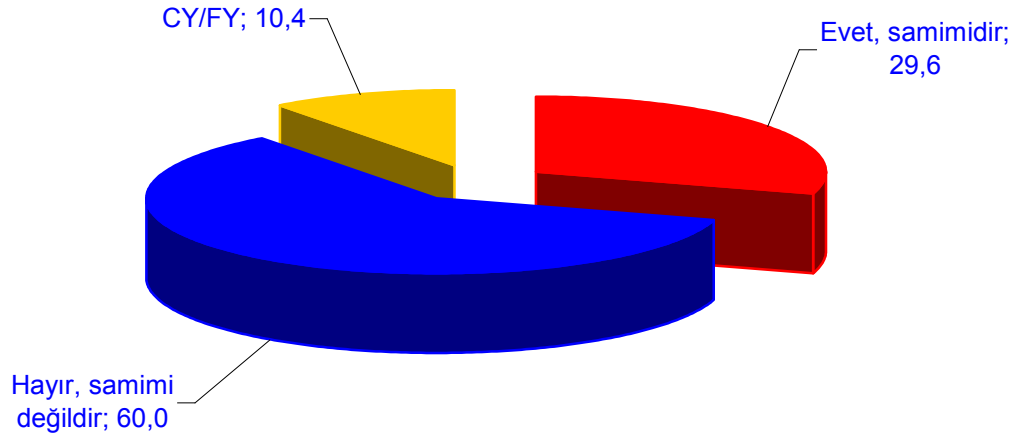
	Evet çözebilir	Hayır çözemez	CY/FY	Toplam
AK PARTİ	8,8	84,0	7,2	100
CHP	10,6	85,8	3,5	100
MHP	5,9	90,4	3,7	100
DTP	58,1	33,9	8,1	100
SP	3,8	86,5	9,6	100
DP		86,7	13,3	100
DSP	21,1	73,7	5,3	100
Diğer	5,3	89,5	5,3	100
Sandiğa gitmedim	4,3	89,4	6,4	100
Geçersiz oy kullandım		90,9	9,1	100
CY/FY	9,5	82,4	8,1	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	9,4	85,3	5,3	100
İlçe	11,8	80,1	8,2	100
Köy	13,2	81,0	5,9	100
ORTALAMA	10,6	83,2	6,1	100

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SEÇMENLERİN SEÇİM SONRASI CHP HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

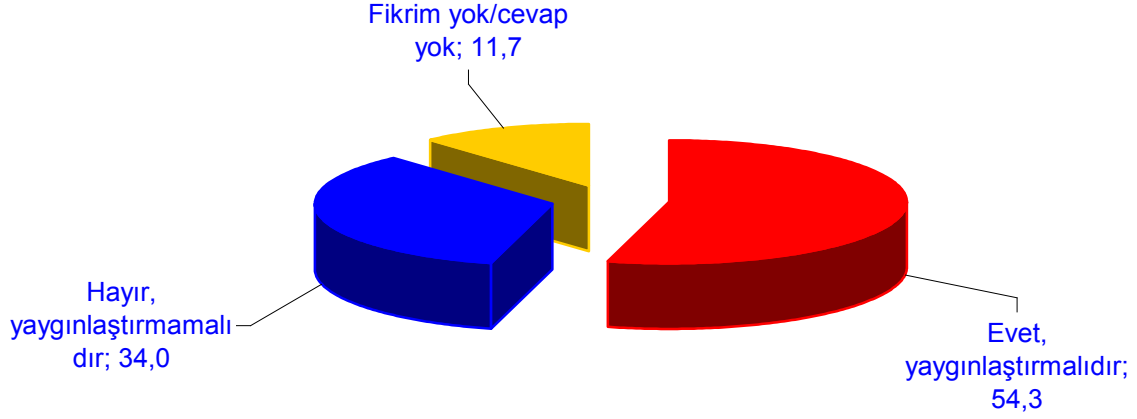
4.1. Sizce CHP'nin İstanbul'da Yaptığı Siyasi Açılım ve Değişimler Samimiydi?

4.1.1. Sizce CHP'nin İstanbul'da Yaptığı Siyasi Açılım ve Değişimler Samimiydi? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Evet, samimidir	Hayır, samimi değildir	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AK Parti	10,5	77,7	11,8	100
CHP	66,0	24,1	9,9	100
MHP	25,0	64,9	10,1	100
DTP	19,4	75,8	4,8	100
SP	15,4	78,8	5,8	100
DP	16,7	66,7	16,7	100
DSP	52,6	42,1	5,3	100
Diğer	26,3	52,6	21,1	100
Sandığa gitmedim	40,4	55,3	4,3	100
Geçersiz oy kullandım	31,8	63,6	4,5	100
CY/FY	36,5	50,0	13,5	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	29,7	60,9	9,4	100
İlçe	29,3	58,3	12,4	100
Köy	29,8	59,5	10,7	100
ORTALAMA	29,6	60,0	10,4	100

4.2. CHP, İstanbul'da Yaptığı Siyasal Açılım ve Değişimi, Türkiye Geneline Yaygınlaştırmalı mıdır?

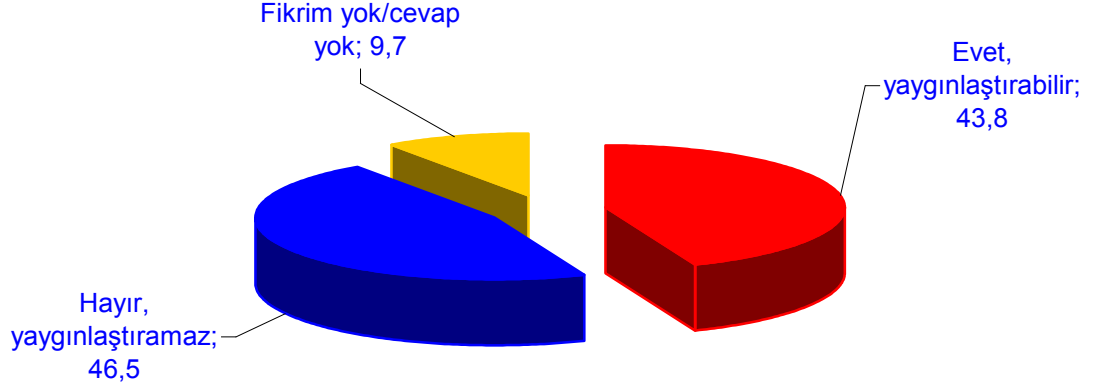

4.2.1. CHP, İstanbul'da Yaptığı Siyasal Açılım Ve Değişimi, Türkiye Geneline Yaygınlaştırmalı mıdır?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Evet, yaygınlaştırmalıdır	Hayır, yaygınlaştırmamalıdır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AK PARTİ	37,1	46,7	16,2	100
CHP	84,4	13,5	2,1	100
MHP	53,7	29,8	16,5	100
DTP	43,5	45,2	11,3	100
SP	51,9	36,5	11,5	100
DP	40,0	50,0	10,0	100
DSP	73,7	21,1	5,3	100
Diğer	68,4	31,6		100
Sandığa gitmedim	55,3	31,9	12,8	100
Geçersiz oy kullandım	59,1	22,7	18,2	100
CY/FY	56,8	32,4	10,8	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	55,6	34,7	9,7	100
İlçe	54,4	31,7	13,9	100
Köy	49,3	35,1	15,6	100
ORTALAMA	54,3	34,0	11,7	100

4.3. CHP'nin Mevcut Yönetimi, İstanbul'da Yaptığı Siyasi Açılım ve Değişimleri Türkiye Geneline Yayabilir mi?

4.3.1. CHP'nin Mevcut Yönetimi, İstanbul'da Yaptığı Siyasi Açılım ve Değişimleri Türkiye Geneline Yayabilir mi?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

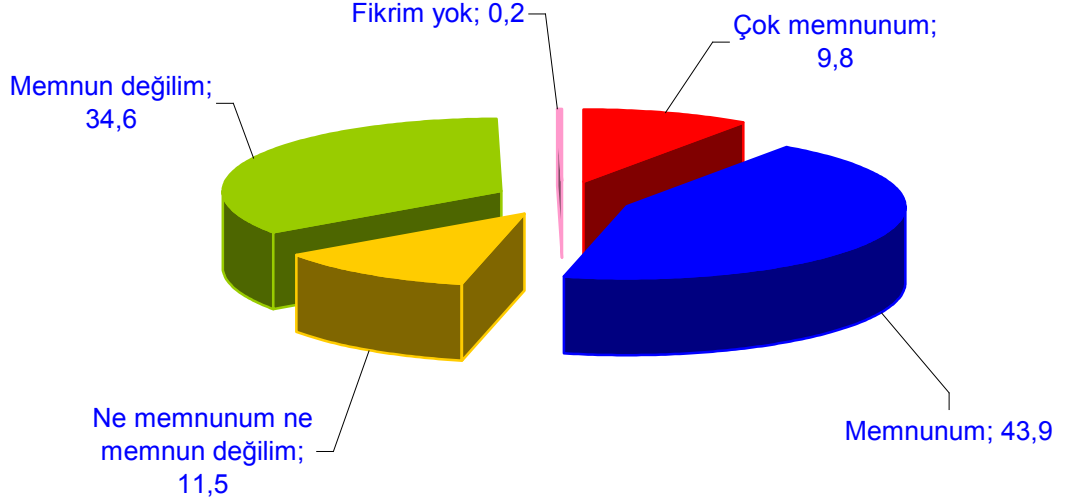
	Evet, yaygınlaştırabilir	Hayır, yaygınlaştıramaz	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AK Parti	30,9	53,7	15,4	100
CHP	67,4	27,7	5,0	100
MHP	41,5	51,6	6,9	100
DTP	38,7	51,6	9,7	100
SP	34,6	55,8	9,6	100
DP	40,0	53,3	6,7	100
DSP	73,7	26,3		100
Diğer	52,6	42,1	5,3	100
Sandığa gitmedim	40,4	51,1	8,5	100
Geçersiz oy kullandım	40,9	50,0	9,1	100
CY/FY	47,3	48,6	4,1	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	44,8	46,3	8,9	100
İlçe	39,6	48,6	11,8	100
Köy	46,8	43,9	9,3	100
ORTALAMA	43,8	46,5	9,7	100

BEŞİNCİ BÖLÜM

DİĞER GÜNDEM KONULARI

5.1. Yaşadığınız Tüm Şartları Dikkate Aldığınızda Hayatınızdan ne Kadar Memnunsunuz?

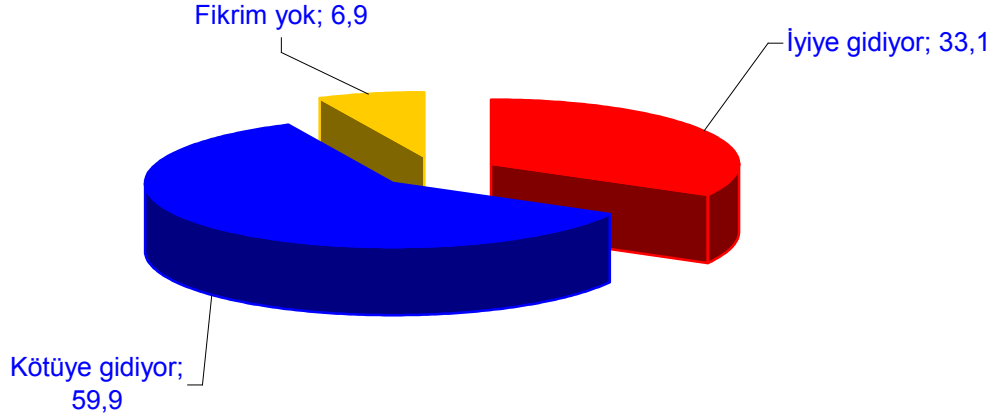
5.1.1. Yaşadığınız Tüm Şartları Dikkate Aldığınızda Hayatınızdan Ne Kadar Memnunsunuz? (2008 Nisan ve 2009 Mayıs Arasında Yapılan 9 Ayrı Araştırmanın Karşılaştırılması %)

Hayatınızdan Ne Kadar memnunsunuz?	Nisan 2008	Mayıs 2008	Haziran 2008	Ağustos 2008	Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Ocak 2009	Mayıs 2009
Çok Memnunum	9,4	7,8	11,7	7,3	9,2	9,0	9,0	7,2	9,8
Memnunum	41,3	36,8	39,2	41,1	48,8	54,9	47,4	34,6	43,9
Memnuniyet Toplamı	50,7	44,6	50,9	48,4	58,0	63,9	56,4	41,8	53,7
Ne Memnunum Ne Memnun Değilim	12,2	14,8	22,0	19,4	17,7	6,1	9,9	17,5	11,5
Memnun Değilim	36,5	40,0	25,9	32,2	24,3	29,9	33,5	40,2	34,6
Fikrim Yok	0,7	0,6	1,2	-	-	0,1	0,2	0,5	0,2

5.1.2. Yaşadığınız Tüm Şartları Dikkate Aldığınızda Hayatınızdan ne Kadar Memnunsunuz? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Çok memnunum	Memnunum	Ne memnunum ne memnun değilim	Memnun değilim	Fikrim yok	Toplam
AK Parti	13,9	52,2	13,3	20,6		100
CHP	4,3	33,7	8,9	52,8	0,4	100
MHP	8,0	41,5	12,2	38,3		100
DTP	8,1	40,3	3,2	46,8	1,6	100
SP	7,7	44,2	15,4	32,7		100
DP	10,0	53,3	10,0	26,7		100
DSP	10,5	31,6		57,9		100
Diğer		47,4	10,5	42,1		100
Sandığa gitmedim	17,0	42,6	10,6	29,8		100
Geçersiz oy kullandım	4,5	31,8	13,6	50,0		100
CY/FY	10,8	41,9	16,2	31,1		100
YERLEŞİM YERİ						
Merkez	9,7	43,5	12,1	34,6	0,1	100
İlçe	10,9	44,1	9,1	35,6	0,3	100
Köy	8,3	45,4	13,2	33,2		100
ORTALAMA	9,8	43,9	11,5	34,6	0,2	100

5.2. Genel Olarak Düşündüğünüzde Türkiye İyiye Doğru mu Gidiyor, Yoksa Kötüye Doğru mu Gidiyor?

5.2.1. Genel Olarak Düşündüğünüzde Türkiye İyiye mi Gidiyor Kötüye mi Gidiyor? (Nisan 2008 - Mayıs 2009 Arası Karşılaştırmalar %)

Türkiye İyiye mi Gidiyor Kötüye mi Gidiyor?	Nisan 2008	Mayıs 2008	Haziran 2008	Ağustos 2008	Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Ocak 2009	Mayıs 2009
İyiye Gidiyor	38,6	31,8	28,6	37,2	49,1	24,9	25,9	27,5	33,1
Kötüye Gidiyor	56,9	62,2	66,0	58,2	45,2	70,2	65,1	64,7	59,9
Fikrim Yok	4,5	6,0	5,3	4,6	5,7	4,9	9,1	7,8	6,9

5.2.2. Genel Olarak Düşündüğünüzde Türkiye İyiye mi Gidiyor Kötüye mi Gidiyor? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	İyiye gidiyor	Kötüye gidiyor	Fikrim yok	Toplam
AK PARTİ	56,2	37,1	6,7	100
CHP	6,4	88,7	5,0	100
MHP	26,6	66,0	7,4	100
DTP	24,2	75,8		100
SP	26,9	57,7	15,4	100
DP	20,0	56,7	23,3	100
DSP	10,5	84,2	5,3	100
Diğer	21,1	68,4	10,5	100
Sandığa gitmedim	40,4	48,9	10,6	100
Geçersiz oy kullandım	18,2	77,3	4,5	100
CY/FY	29,7	64,9	5,4	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	32,3	59,9	7,8	100
İlçe	34,1	59,5	6,3	100
Köy	34,6	60,5	4,9	100
ORTALAMA	33,1	59,9	6,9	100

5.3.Yaşayan Türk Siyaset ve Devlet Adamları Arasında En Beğendiğiniz Kişi Kimdir?

	Sayı	Yüzde
Recep Tayyip Erdoğan	327	25,7
Abdullah Gül	111	8,7
Kemal Kılıçdaroğlu	54	4,3
Deniz Baykal	52	4,1
A.Necdet Sezer	44	3,5
Süleyman Demirel	41	3,2
Devlet Bahçeli	39	3,1
Bülent Arınç	23	1,8
Necmettin Erbakan	20	1,6
Ali Babacan	12	0,9
Mustafa Sarıgül	10	0,8
Tansu Çiller	9	0,7
Kenan Evren	8	0,6
Ahmet Türk	8	0,6
Cemil Çiçek	7	0,6
Abdüllatif Şener	6	0,5
Ufuk Uras	5	0,4
Numan Kurtulmuş	5	0,4
Zeki Sezer	3	0,2
Hikmet Çetin	3	0,2
Kamer Genç	3	0,2
Kürşat Tüzmen	3	0,2
Kemal Unakıtan	2	0,2
Mesut Yılmaz	2	0,2
Diğer	43	3,4
Hepsi	4	0,3
Beğendim Kişi Yok	237	18,7
CY/FY	189	14,9
TOPLAM	1270	100

5.3.1. Yaşayan Türk Siyaset ve Devlet Adamları İçinde En Beğendiğiniz Kişi Kimdir? (Liderlerin İmajındaki Nisan 2008 –Mayıs 2009 Sürecindeki Değişim)

	Nisan 2008	Mayıs 2008	Haziran 2008	Ağustos 2008	Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Ocak 2009	Mayıs 2009
Yaşayan Türk Siyaset ve Devlet Adamları İçinde En Beğenilen Kişiler	%	%	%	%	%	%	%	%	%
R.Tayip Erdoğan	37,3	26,5	25,8	24,5	33,3	22,9	23,1	22,7	25,7
Abdullah Gül	12	12,5	13,4	11,7	14,7	8,7	7,8	11,6	8,7
Kemal Kılıçdaroğlu	-	-	-	-	-	-	-	-	4,3
Deniz Baykal	4,1	3,2	4,0	4,7	2,2	4,0	5,1	4,2	4,1
Devlet Bahçeli	3,3	1,7	4,5	4,2	2,4	2,9	2,7	3,7	3,1
Ahmet Necdet Sezer	2,7	2,1	3,4	4,0	5,1	2,8	2,3	4,2	3,5
Süleyman Demirel	1,8	2,9	4,0	4,0	2,6	3,3	2,4	3,0	3,2
Abdüllatif Şener	1,2	1,4	1,0	1,9	0,9	1,1	1,1	0,3	0,5
Necmettin Erbakan	0,9	1,5	1,5	1,5	1,2	1,0	1,0	1,3	1,6
Kenan Evren	0,7	0,3	1,1	0,4	0,4	1,3	0,4	1,6	0,6
Bülent Arınç	0,7	0,9	0,9	1,1	0,6	0,9	1,0	0,7	1,8
Tansu Çiller	0,8	1,5	0,9	1,1	1,2	0,9	1,0	1,0	0,7
Muhsin Yazıcıoğlu	0,4	0,6	0,7	0,5	0,2	1,1	0,7	1,0	-
Ali Babacan	0,3	0,5	0,3	0,3	0,6	0,2	0,7	0,3	0,9
Mehmet Ağar	0,3	-	0,2	0,2	0,4	0,1	0,3	-	-
Mesut Yılmaz	0,3	0,2	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,7	0,2
Hikmet Çetin	0,2	0,2	0,4	0,2	-	0,2	0,4	0,2	0,2
Mustafa Sarıgül	0,2	1,1	0,6	0,9	0,4	0,8	1,0	0,9	0,8
Zeki Sezer	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2
Ahmet Türk	0,2	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,7	0,1	0,6
Ufuk Uras	0,2	0,2	0,3	0,3	-	0,1	0,2	0,3	0,4
Beğendiğim Kişi Yok	2,8	4,1	14,1	6,6	21,7	35,9	25,4	14,3	18,7
Cevap Yok/Fikri Yok	24,2	31,2	14,8	24,9	6,4	6,0	17,2	19,7	14,9

5.3.2. Yaşayan Türk Siyaset ve Devlet Adamları İçinde En Beğendiğiniz Kişi Kimdir? (29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye göre dağılım %)

	AK Parti	CHP	MHP	DTP	SP	DP	DSP	Diğer	Sandığa gitmedim	Geçersiz oy kullandım	CY/FY	ORTALAMA
Recep Tayyip Erdoğan	49,7	4,6	12,2	30,6	19,2	10,0	10,5	26,3	14,9	18,2	6,8	25,7
Abdullah Gül	13,7	1,8	6,4	9,7	9,6	6,7	10,5	10,5	8,5		10,8	8,7
Kemal Kılıçdaroğlu		12,4	1,1	3,2	1,9	10,0	15,8	5,3	8,5		4,1	4,3
Deniz Baykal	,6	12,8	4,8			3,3	5,3		4,3			4,1
A.Necdet Sezer	,6	8,5	2,1			6,7	10,5	5,3			10,8	3,5
Süleyman Demirel	1,5	4,3	6,9		1,9	20,0			4,3			3,2
Devlet Bahçeli	,4	1,1	16,0		3,8		5,3	5,3				3,1
Bülent Arınç	2,5		1,1	3,2	5,8				4,3		2,7	1,8
Necmettin Erbakan	1,5	,4			23,1							1,6
Ali Babacan	1,3		1,6	1,6							2,7	,9
Mustafa Sarıgül	,4	2,1					5,3			4,5		,8
Tansu Çiller	,6	,4			1,9	13,3						,7
Kenan Evren	,4	1,1	,5								2,7	,6
Ahmet Türk				12,9								,6
Cemil Çiçek	,4		1,6							9,1		,6
Abdüllatif Şener	,2		1,6						2,1		1,4	,5
Ufuk Uras		1,8										,4
Numan Kurtulmuş					9,6							,4
Zeki Sezer		,7	,5									,2
Diğer	2,7	6,7	5,9	6,5		3,3	10,5			13,6	4,1	4,4
Hepsi	,2	,4			1,9						1,4	,3
Beğendim Lider Yok	8,4	27,7	22,3	17,7	13,5	23,3	10,5	31,6	34,0	36,4	27,0	18,7
CY/FY	14,7	13,5	15,4	14,5	7,7	3,3	15,8	15,8	19,1	18,2	25,7	14,9
TOPLAM	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

5.4.Mevcut Siyasi Parti Liderleri İçerisinde En Çok Güvendiğiniz Lider Hangisidir?

	Sayı	Yüzde
AK Parti -R.Tayyip Erdoğan	479	37,7
CHP -Deniz Baykal	111	8,7
MHP -Devlet Bahçeli	76	6,0
SP -Numan Kurtulmuş	26	2,0
DTP -Ahmet Türk	16	1,3
BBP -Muhsin Yazıcıoğlu	6	0,5
DSP- Zeki Sezer	6	0,5
DP -Süleyman Soylu	4	0,3
ÖDP- Ufuk Uras	4	0,3
HEPAR-Osman Pamukoğlu	3	0,2
Diğer	2	0,1
Güvendiğim Lider Yok	358	28,2
CY/FY	179	14,1
TOPLAM	1270	100

* BBP Genel Başkanı bu tarihlerde belli olmadığı için vefat eden eski Genel Başkanının ismi yazılmıştır.

5.4.1. Mevcut Siyasi Parti Liderleri İçerisinde En Çok Güvendiğiniz Lider Hangisidir?(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

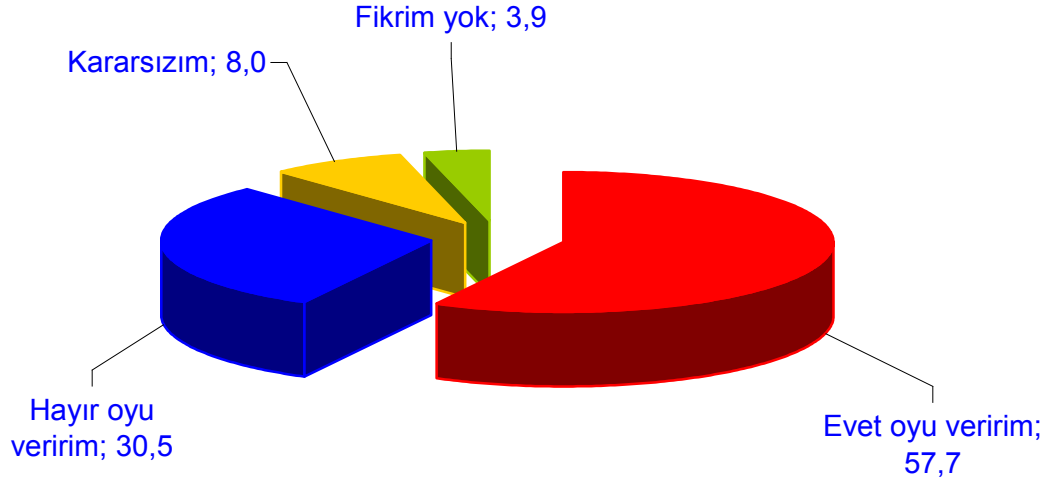
	R.Tayyip Erdoğan	Deniz Baykal	Devlet Bahçeli	Süleyman Soylu	Numan Kurtulmuş	Muhsin Yazıcıoğlu	Ahmet Türk	Zeki Sezer	Ufuk Uras	Osman Pamukoğlu	Diğer	Beğendiğim Lider Yok	CY/FY	Toplam
AK Parti	74,9	1,3	0,8		0,8	0,4						9,9	11,8	100
CHP	7,8	30,1	2,5		0,7		0,4	1,1	1,1	0,4	0,4	43,6	12,1	100
MHP	17,6	2,1	32,4			1,6	0,5	0,5				30,3	14,9	100
DTP	25,8	1,6	1,6				22,6		1,6			29,0	17,7	100
SP	21,2				34,6					3,8		21,2	19,2	100
DP	13,3	6,7	6,7	13,3	3,3							43,3	13,3	100
DSP	10,5	15,8										68,4	5,3	100
Diğer	36,8		5,3			5,3		5,3			5,3	31,6	10,5	100
Sandığa gitmedim	38,3	10,6			2,1			2,1				38,3	8,5	100
Geçersiz oy kullandım	9,1											68,2	22,7	100
CY/FY	10,8	6,8										50,0	32,4	100
YERLEŞİM YERİ														
Merkez	38,0	9,3	5,2	0,1	2,0	0,3	1,0	0,4	0,4	0,1	0,3	31,2	11,7	100
İlçe	36,0	8,8	7,6	0,3	2,1	0,6	2,1	0,9				24,8	16,9	100
Köy	39,5	6,8	6,3	1,0	2,0	1,0	1,0		0,5	1,0		22,9	18,0	100
ORTALAMA	37,7	8,7	6,0	0,3	2,0	0,5	1,3	0,5	0,3	0,2	0,2	28,2	14,1	100

5.4.2. Mevcut Siyasi Parti Liderleri Arasında En Çok Güvendiğiniz Lider Hangisidir? (En Çok Güvenilen Liderlerin Eylül 2008 –Mayıs 2009 Sürecindeki Değişim)

	Eylül 2008 %	Ekim 2008 %	Kasım 2008 %	Ocak 2009 %	Mayıs 2009 %
AK PARTİ -R.Tayyip Erdoğan	51,9	34,1	33,9	43,5	37,7
CHP -Deniz Baykal	4,2	10,2	7,9	11,8	8,7
MHP -Devlet Bahçeli	4,2	4,4	4,8	8,5	6,0
DSP - Zeki Sezer	1,1	0,7	0,6	1,3	0,5
BBP -Muhsin Yazıcıoğlu	1,0	1,8	0,8	1,1	0,5
DTP -Ahmet Türk	0,6	0,4	1,1	0,6	1,3
DP -Süleyman Soylu	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3
SP –Numan Kurtulmuş	0,2	0,3	0,5	0,7	2,0
GP -Cem Uzan	0,2	0,3	0,2	0,3	-
HYP- Yaşar Nuri Öztürk	0,2	0,1	0,2	0,2	-
ÖDP - Ufuk Uras	-	0,3	0,3	0,3	0,3
Diğer	0,2	0,3	-	0,5	0,4
Güvendiğim Lider Yok	26,1	37,4	38,3	24,2	28,2
CY/FY	9,7	9,4	11,2	6,8	14,1
TOPLAM	100	100	100	100	100

* BBP Genel Başkanı bu tarihlerde belli olmadığı için vefat eden eski Genel Başkanının ismi yazılmıştır.

5.5. Bugün Türkiye’nin Avrupa Birliği Üyeliği İçin Halk Oylaması/Referandum Yapılsa Oyunuz ne Olur?

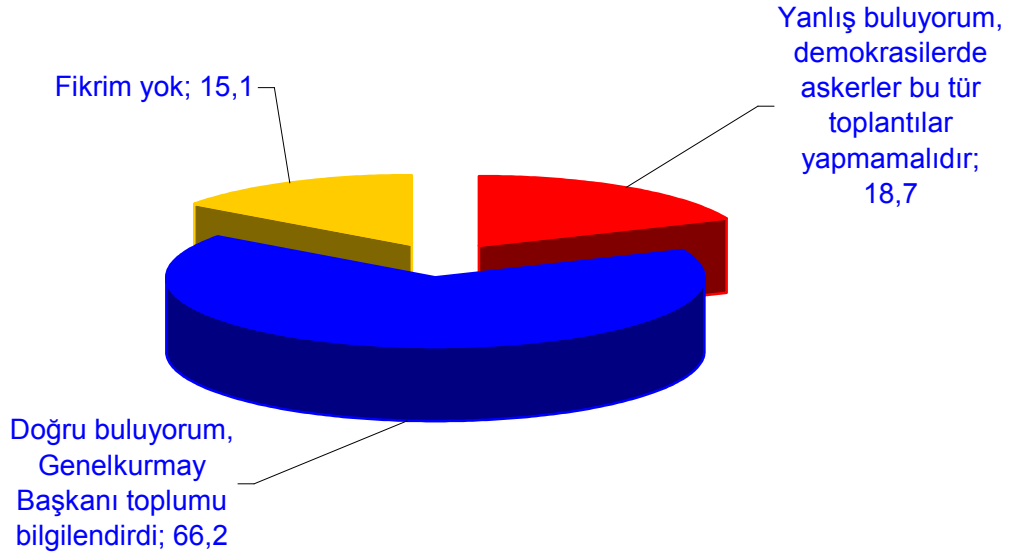
5.5.1. Bugün Türkiye’nin Avrupa Birliği Üyeliği İçin Halk Oylaması/Referandum Yapılsa Oyunuz ne Olur? (Mayıs 2008 ile Mayıs 2009 arası karşılaştırmalar %)

Bugün Türkiye’nin Avrupa Birliği Üyeliği İçin Halk Oylaması/Referandum Yapılsa Oyunuz Ne Olur?	Mayıs 2008	Haziran 2008	Ağustos 2008	Eylül 2008	Ocak 2009	Mayıs 2009
Evet oyu veririm	62,0	63,1	66,2	69,1	55,0	57,7
Hayır oyu veririm	27,1	29,9	28,0	23,7	35,8	30,5
Kararsızım	-	-	-	3,5	7,2	8,0
Fikrim yok	10,9	7,0	5,8	3,8	2,0	3,9

5.5.2. Bugün Türkiye’nin Avrupa Birliği Üyeliği İçin Halk Oylaması/Referandum Yapılsa Oyunuz ne Olur?
(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Evet oyu veririm	Hayır oyu veririm	Kararsızım	Fikrim yok	Toplam
AK PARTİ	65,5	21,9	8,0	4,6	100
CHP	55,0	33,7	7,4	3,9	100
MHP	42,6	46,8	7,4	3,2	100
DTP	75,8	14,5	6,5	3,2	100
SP	44,2	48,1	5,8	1,9	100
DP	53,3	36,7	6,7	3,3	100
DSP	52,6	36,8	10,5		100
Diğer	63,2	31,6	5,3		100
Sandığa gitmedim	53,2	29,8	12,8	4,3	100
Geçersiz oy kullandım	27,3	45,5	22,7	4,5	100
CY/FY	64,9	24,3	6,8	4,1	100
YERLEŞİM YERİ					
Merkez	57,6	31,5	6,1	4,8	100
İlçe	57,7	29,9	10,3	2,1	100
Köy	58,0	27,8	10,7	3,4	100
ORTALAMA	57,7	30,5	8,0	3,9	100

5.6. Genel Kurmay Başkanı İlker Başbuğ'un gazetecilerle basına açık toplantılar düzenlemesi hakkındaki düşünceniz nedir?

5.6.1. Genel Kurmay Başkanı İlker Başbuğ'un gazetecilerle basına açık toplantılar düzenlemesi hakkındaki düşünceniz nedir?

(29 Mart İl Genel Meclisi seçimlerinde oy verilen partiye ve yerleşim yerlerine göre dağılım %)

	Yanlış buluyorum, demokrasilerde askerler bu tür toplantılar	Doğru buluyorum, Genelkurmay Başkanı toplumu bilgilendirdi	Fikrim yok	Toplam
AK PARTİ	17,5	65,7	16,8	100
CHP	20,2	66,3	13,5	100
MHP	14,9	72,3	12,8	100
DTP	35,5	46,8	17,7	100
SP	28,8	57,7	13,5	100
DP	6,7	86,7	6,7	100
DSP	15,8	57,9	26,3	100
Diğer	26,3	63,2	10,5	100
Sandiğa gitmedim	21,3	63,8	14,9	100
Geçersiz oy kullandım	22,7	68,2	9,1	100
CY/FY	9,5	71,6	18,9	100
YERLEŞİM YERİ				
Merkez	19,2	66,2	14,6	100
İlçe	18,1	66,5	15,4	100
Köy	17,6	65,9	16,6	100
ORTALAMA	18,7	66,2	15,1	100

ALTINCI BÖLÜM

ARAŞTIRMA BÖLGELERİ VE ÖRNEKLEM

6.1. Araştırma Örnekleme İlleri

		Sayı	Yüzde
1	Adana	35	2,8
2	Ağrı	22	1,7
3	Ankara	94	7,4
4	Antalya	49	3,9
5	Balıkesir	28	2,2
6	Bursa	45	3,5
7	Denizli	26	2,0
8	Diyarbakır	44	3,5
9	Edirne	27	2,1
10	Erzurum	16	1,3
11	Eskişehir	14	1,1
12	Gaziantep	34	2,7
13	Hatay	49	3,9
14	Mersin	33	2,6
15	İstanbul	213	16,8
16	İzmir	70	5,5
17	Kastamonu	24	1,9
18	Kayseri	44	3,5
19	Kocaeli	55	4,3
20	Konya	38	3,0
21	Malatya	26	2,0
22	Manisa	60	4,7
23	Mardin	24	1,9
24	Muğla	22	1,7
25	Niğde	32	2,5
26	Ordu	20	1,6
27	Samsun	55	4,3
28	Trabzon	25	2,0
29	Van	26	2,0
30	Zonguldak	20	1,6
	TOPLAM	1270	100

6.2. Örneklemin Demografik Özellikleri

		Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	626	49,3
	Erkek	644	50,7
Yaş	18-24	208	16,4
	25-34	327	25,7
	35-44	299	23,5
	45-54	229	18,0
	55+	207	16,3
Eğitim Durumu	Okuryazar değil	18	1,4
	Sadece okur/yazar	21	1,7
	İlkokul mezunu	408	32,1
	Ortaokul mezunu	185	14,6
	Lise mezunu	397	31,3
	Üniversite/yüksek okul mezunu	241	19,0
Meslek	İşçi	223	17,6
	Memur	81	6,4
	Emekli	163	12,8
	Ev hanımı	370	29,1
	Serbest meslek (Avukat, muhasebeci vb)	106	8,3
	Öğrenci	70	5,5
	İşsiz	64	5,0
	Küçük ve orta ölçekli ticaret	146	11,5
	Sanayi ve büyük ölçekli ticaret	6	0,5
	Çiftçi	41	3,2
Gelir	0 – 500 TL	198	15,6
	501 – 1000 TL	483	38,0
	1001 – 1500 TL	198	15,6
	1501 - 2000 TL	142	11,2
	2001 – 2500 TL	53	4,2
	2501 TL ve üstü	130	10,2
	Bilmiyor/CY	66	5,2
	TOPLAM	1270	100

6.3. Görüşülen Kişinin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri

